Vatra, an. 1952

V A T R A

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ŞI INFORMAŢIE
(Impresso come manoscritto)

Decembrie,1952 II,12 R O M A
Nr. 24 Via C.Morin, 6

IN REVOLUŢIA UNIRII

..De două săptămâni de zile stăpâneau gărzile româneşti cu fermitate întinsurile ţinuturilor locuite de români,când a fost convocat poporul românesc pentru 1 Decembrie 1918 să-şi exprime la Alba Iulia voinţa sa şi prin cuvinte,după ce şi-a exprimat-o atât de lămurit prin fapte.

Era o zi geroasă de iarnă timpurie,când s'au adunat pe platoul din preajma cetăţii Alba Iulia sutele de mii de români ca să aclame cu lacrimi de bucurie în ochi unirea cea mare,unirea pe veci cu fraţii de dincolo de Carpaţi. Celula închisorii din mijlocul cetăţii,în care şi-a pierdut odinioară,de durere,lumina minţii Iancu,răsuna de chiotele de biruinţă ale mulţimilor româneşti,însufleţite de bucuria desrobirii,iar glia cea sfântă din faţa cetăţii, îmbibată din plin cu sângele martirului Horia şi a lor săi,surâdea sub veşmântul ei alb de zăpadă.După o sută cinci zeci de ani de aşteptare,era mulţumită în fine,că a sosit timpul,când jertfele româneşti vor fi răsbunate,prin cea mai sfântă dintre răsbunări: prin împlinirea idealului pentru care martirii românismului şi-au dat viaţa.

Zgribulit de frig dealungul celor vreo 60 de km de drum dela Poiana până la Alba Iulia,pe care l-am făcut cât în căruţă,cât pe jos,săgetat de tăişul unui vânt cumplit,m'am încălzit deabinelea când m'am amestecat în mulţimea care clocotea aici de entuziasm şi de voie bună.Vorbeau ei de pe la tribune oratorii,dar marea mulţime ştia una şi bună: să strige munţilor,să strige păurilor din jur,să strige lumii întregi din toţi plămânii:"Trăiască România Mare"! Ea,mulţimea,nu avea timp,nici gând,să chibzuiască asupra unor"puncte", pe baza cărora să se facă unirea.Ea-şi cuprindea între mâini,ca într'un potir,sufletul chinuit de prigoana veacurilor,suflet luminat acum de lumina libertăţii,şi-l oferea întreg şi fără niciun fel de rezervă,ascunsă sau lămurită in"paragrafe",regelui său,regelui tuturor românilor.

"Trăiască România Mare!"-atât au spus la 1 Decembrie 1918 mulţimile româneşti de pe câmpia Alba Iuliei,exprimând prin aceasta voinţa hotărîtă de unire a tuturor românilor din Ardeal şi Banat cu fraţii de dincolo de munţi. Dar au spus-o aceasta răspicat şi tare,de s'au cutremurat crestele Carpaţilor,şi s'au coborît înălţimile trecătorilor din munţi,netezind astfel drum pe seama armatelor române şi uşurându-le calea spre Ardealul cu care veneau să se înfrăţească. "Trăiască România Mare!"- şi om cu om se oprea în drum,fără să se fi cunoscut unul cu altul,se îmbrăţişeau şi-şi sărutau reciproc lacrimile bucuriei de pe obraji.Aceasta a fost Alba Iulia.O zi,cum numai îngerii din ceruri de-au cunoscut una asemenea,în clipa când au primit în jurul tronului dumnezeesc pe Mântuitorul cel liberat de chinurile crucificării şi de întunecimea morţii,prin minunea Invierii.

..Ce ocazie minunată se ivea acuma pe seama românilor,puternici prin număr şi arme,să se răsbune.. Fără să aibă de dat socoteala decât lui Dumnezeu şi propriei lor conştiinţe,românii ar fi putut plăti atunci în voie ungurilor fărădelegile suferite în cursul veacurilor.Dar ochii noştri erau prea plini de luminile bucuriei prilejuite de darul ceresc al mântuirii,sufletul prea plin de mulţumită faţă de Dumnezeu,pentru ca să mai poată scânteia ura,fie chiar şi împotriva duşmanului secular.Românul ar fi socotit de altfel ca lucru nedemn de sine,să se răsbune acum pe duşmanul redus la neputinţă.Sufletul românesc era prea plin de nobleţa învingătorului,pentru ca să se mai poată răsbuna pe învins.O boală veche românească de altfel:mărinimia şi iertarea. Uneori,în cursul istoriei,am plătit-o scump,dar nu ne-am lepădat şi nu ne vom lepăda de ea,fiindcă ar fi să ne tăgăduim însăşi esenţa firii noastre româneşti.- Nu de aceleaşi sentimente de îngăduinţă şi nobleţe au dat dovadă ungurii,acolo unde cumpăna forţei a fost vremelnic aplecată de partea lor..

.. Curând după aceasta trupele româneşti au intrat în Transilvania,primite de populaţie cu urale şi flori.

Corneliu Georgescu

NAŞTEREA DOMNULUI. In vremea aceea a ieşit o poruncă dela Cezar August să se înscrie toată lumea. Inscrierea aceasta s'a făcut întâia dată pe când era dregător în Siria Quirinius. Toţi se duceau să se înscrie, fiecare în cetatea lui. Iosif s'a suit şi el din Galilea, din cetatea Nazaret, ca să se ducă în Iudea, în cetatea lui David, numită Betleem, pentrucă era din casa şi din seminţia lui David, să se înscrie împreună cu Maria, logodnica lui, care era însărcinată. Pe când erau ei acolo, s'a împlinit vremea când trebuia să nască Maria. Şi a născut pe Fiul ei cel întâi născut, L-a înfăşat în scutece, şi L-a culcat într'o iesle, pentrucă în casa de poposire nu era loc pentru ei.

In ţinutul acela erau nişte păstori, cari stăteau afară în câmp, şi făceau de strajă noaptea împrejurul turmei lor. Şi iată că un înger al Domnului a strălucit împrejurul lor. Ei s'au înfricoşat foarte tare. Dar îngerul le-a zis: "Nu vă temeţi: căci vă aduc o veste bună, care va fi o mare bucurie pentru tot norodul: astăzi, în cetatea lui David, vi s'a născut un Mântuitor, care este Hristos, Domnul. Iată semnul, după care-L veţi cunoaşte: veţi găsi un prunc înfăşat în scutece şi culcat într'o iesle". Şi deodată, împreună cu îngerul s'a unit o mulţime de oaste cerească, lăudând pe Dumnezeu şi zicând: "Slavă lui Dumnezeu în locurile prea înalte, şi pace pe pământ între oamenii plăcuţi Lui".

După ce au plecat îngerii de la ei, ca să se întoarcă în cer, păstorii au zis unii către alţii: "Haidem să mergem până la Betleem, şi să vedem ce ni s'a spus şi ce ne-a făcut cunoscut Domnul". S'au dus în grabă, şi au găsit pe Maria, pe Iosif, şi pruncul culcat în iesle. După ce L-au văzut, au istorisit ce li se spusese despre Prunc. Toţi cei ce i-au auzit, s'au mirat de cele ce le spuneau păstorii. Maria păstra toate cuvintele acelea şi se gândea la ele în inima ei. Şi păstorii s'au întors, slăvind şi lăudând pe Dumnezeu, pentru toate cele ce auziseră şi văzuseră, şi care erau întocmai cum li se spusese (Ev. Luca)

După ce s'a născut Isus în Betleemul din Iudea, în zilele împăratului Irod, iată că au venit nişte magi din Răsărit la Ierusalim, şi au întrebat: "Unde este Impăratul de curând născut al Iudeilor? Fiindcă i-am văzut steaua în Răsărit, şi am venit să ne închinăm Lui". Când a auzit împăratul Irod acest lucru s'a turburat mult; şi tot Ierusalimul s'a turburat împreună cu el. A adunat pe toţi preoţii cei mai de seamă şi pe cărturarii norodului şi a căutat să afle dela ei unde trebuia să se nască Hristosul. "In Betleemul din Iudea", i-au răspuns ei.. Atunci Irod a chemat în ascuns pe magi.. şi le-a zis: "Duceţi-vă de cercetaţi cu deamăruntul despre Prunc: şi când Il veţi găsi, daţi-mi şi mie de ştire, ca să vin şi eu să mă închin Lui".

..Şi iată că steaua, pe care o văzuseră în Răsărit, mergea înaintea lor, până ce a venit şi s'a oprit deasupra locului unde era Pruncul.. S'au aruncat cu faţa la pământ, şi I s'au închinat; apoi şi-au deschis vistieriile, şi I-au adus daruri: aur, tămâie şi smirnă. (Din Evanghelia după Matei)

CU COLINDUL (de C. Pârlea)

Hai, băeţi, hoinar prin ţară..
Ne primeşti bădie'n casă?
(Fata ăstuia-i frumoasă
Ca un cer de primăvară).

Domnul să vă dea ani buni
(Iar se strânge'n chiot satul)
Şi când o veni Impăratul
Fata să i-o încununi..

- Trageţi carul până'n deal
Toţi voinicii din Ardeal..
- Una dreaptă, muntenească..
- Una sfântă, rumânească..

Că pornim la colindat
Ţara'ntreagă'n lung şi'n lat
(Hai să trecem Mureşul
Colindare-aş iureşul!)

RÂNDURI DE PE FRONT. Astăzi, 26 Decembrie, a doua zi de Crăciun, ne aflăm de o săptămână pe front. Aceasta vrea să spună că am sărbătorit Crăciunul în sunetul gloanţelor. Cu atât mai bine! Am profitat de un splendid clar de lună şi toţi, în cor, am cântat dragile noastre "colinzi". In prima zi de Crăciun, escadra noastră fiind de gardă, am dejunat în picioare, cu gamela'n mână! Fără "curcan", fără "cozonaci", dar cu coniac.. Ieri, de dimineaţă, am intrat într'o şcoală devastată de roşii şi preotul soldat Dumitrescu ne-a oficiat serviciul divin. A fost ceva cam tristă sărăcia decorului. Dar sufletele noastre, pline de credinţă şi încredere în idealul nostru, au transformat tristeţea momentului şi am redevenit legionarii pe care-i cunoşti.- Devastările pe care le-au făcut roşii sunt de speriat! Peste tot ruini, peste tot foc, şi după ei mizerie. Ar trebui aduşi aci ideologii "antifascişti" şi "iluminaţii" frontului popular român să vadă efectul războiului "civilizator" pe care-l duc javrele roşii în contra fascismului "barbar". Dacă vom muri pe-aici, vă lăsăm prin jurământ să luptaţi în România contra lor până la exterminarea totală a acestei otrăvi care se cheamă acţiunea roşie, doborându-i pe toţi. Nu veţi face un act de răzbunare, ci de înaltă misiune, apărând adevărata şi singura civilizaţie, aceea care este naţionalistă şi creştină. (Vasile Marin - Spania - 1936)

MĂSURA CREŞTINĂTĂŢII NOASTRE

Stăm iarăşi în preajma Crăciunului.Ne-am apropiat oare noi sufleteşte de el? Asemenea măsurători de distanţe sufleteşti nu ne pot fi indiferente,dacă avem o cât de mică credinţă în Dumnezeu şi în adevărul că rosturile şi bucuriile vieţii nu pot fi temeinic împlinite decât în măsura apropierii de Dumnezeu,în măsura în care procesul de asimilare cerească a făcut ceva spor înlăuntrul fiinţei noastre omeneşti. Să ne întrebăm,cum bogatul din Evanghelie întreba pe Mântuitorul:ce trebue să fi făcut noi pentru a putea zice azi că de Crăciunul acesta ne-am apropiat nu numai prin epuizarea foilor calendarului din ăst an şi prin isprăvile gastronomice de care ne pregătim,ci şi printr'o orânduire nouă a sufletului,a adevăratei noastre vieţi?

Iar răspunsul nu poate fi numai un interogatoriu asupra formelor şi legilor respectate,un examen tehnic asupra conformării la ceeace e mai mult exteriorul doctrinei creştine:ai furat,ai nedreptăţit,ai respectat poruncile în ceeace au ele oarecum formal,normativ,de reglementare a raporturilor cu semenii? Ci vom fi întrebaţi dacă a fost ceva viu sufleteşte în noi,vom fi întrebaţi ce disoluţii sufleteşti adânci s'au întâmplat în noi şi ce reconstrucţii interioare pe un alt plan,de jertfă şi de prefacere vie.Cineva care ar cerceta apropierea noastră sufletească de Mântuitorul,ne-ar coborî în acele adâncuri de rană vie în care a fost coborît bogatul căruia Mântuitorul îi cerea o totală disoluţie a structurii lui lăuntrice,vânzarea tuturor bogăţiilor,arătându-i că simpla conformare oarecum contractuală faţă de porunci,simpla atitudine aparent corectă dar lipsită de prefacerea vie interioară,nu poate apropia pe om de cer şi de mântuire. Viu,sufleteşte viu,ce s'a elaborat în viaţa noastră interioară? Ce biruinţe asupra poverilor omeneşti am repurtat noi,spre a putea să ne simţim astăzi mai apropiaţi de Mântuitorul care se naşte?

Nu ştiu ce vor zice teologii,despre a căror ştiinţă n'am multă cunoştinţă,dar măsura învierii noastre interioare,<u>măsura creştinătăţii noastre vii</u>, eu o văd mai ales <u>în măsura jertfei pentru binele altora</u>;a unei jertfe personale,liber,cu dragoste şi cu elan consimţite,fără gând la respectarea formală a nu ştiu căror reglemente bilaterale între noi şi Dumnezeu. Jertfa aceea care e deslănţuită în noi <u>din dragoste</u>,dintr'o dragoste pentru altceva decât fiinţa noastră,jertfa aceea care ne inundă pustiindu-ne aşezarea omenească a vieţii dar ne încălzeşte totodată cu satisfacţii pe care nu le poate cuprinde graiul omenesc,această jertfă e faptul care smulge de pe fiinţa noastră carapacea nesimţirii faţă de cele dumnezeeşti,şi transformându-ne în rană vie(de "soare şi sânge",cum ar zice Radu Gyr),ne pune în directă comuniune cu Dumnezeirea care pătrunde năvalnic şi deadreptul în sufletul nostru.Şi devenim astfel vii sufleteşte,mai vii,mai creştini. Jertfa este astfel măsura creştinătăţii noastre.Cine a jertfit ceva,în acest fel,înţelege şi vede mai bine pe Mântuitorul care se naşte,şi se bucură mai mult,căci simte o apropiere,o comunitate între o părticică a structurii lui şi Dumnezeul cel viu care coboară printre noi.

Sunt oare mai aproape de taina Crăciunului cei cari o viaţă întreagă au respectat doar graniţele poruncilor,vrând-nevrând,fără a se fi luminat însă în adâncul lor prin puterea vie a dragostei care duce la jertfă? Nu! Dacă ochiul nostru ar putea înţelege zările cereşti în mijlocul cărora se va coborî în curând Mântuitorul pe pământul romănesc,el ar vedea,alături de Mântuitorul şi de sfinţii Bisericii,toate sufletele de viteji cari s'au jertfit bucuros şi conştienţi pentru a ajuta pe aproapele lor: n'ar lipsi nici Horia,nici Tudor,nici Avram Iancu,nici Brâncoveanu,nici mulţimea celor cari s'au jertfit cu adevărat,din toată comoara sufletului lor.Căci în ei mai mult decât în alţii creştinătatea a fost vie,ei mai mult decât alţii s'au integrat în comunitatea Bisericii creştine,formându-i trupul viu,împlinit.

Tineretul de astăzi,luptător şi el pentru binele neamului romănesc şi al rândurilor viitoare de oameni,tineretul acesta care-şi strică orânduirile personale ale vieţii egoiste pentru a-şi asculta volbura vie din suflet care-l îndeamnă la luptă şi la jertfă pentru neam şi creştinătate,- acest tineret are dreptul să se bucure de sărbătorile apropiate ale Naşterii: el s'a apropiat de ele şi sufleteşte. Iar cei cari dăscălesc acest tineret şi-l mustră tocmai pentru ceeace e viu în sufletul lui,cei cari,ori-cine ar fi,îl insultă afirmând că nicio operă de educaţie şi de înălţare morală nu s'a înfăptuit în tineretul romănesc de după războiu şi că deci trebue organizată acum educaţia lui oficială şi cu anasâna,- aceştia toţi să cerceteze,acum de Crăciun, distanţa care-i desparte de minunea Naşterii sfinte şi să constate că nu înţeleg nimic din adevăratele bucurii ale Crăciunului.Şi văzându-şi mortăciunea din suflet,să se dea la o parte din calea tineretului de jertfă,dacă nu pot să-l înţeleagă,să-l preţuiască şi să se bucure cu el.

Ion I. Moţa

IN PREAJMA CRĂCIUNULUI

Odinioară,când încă nu știam ce e pribegia și când,copii fiind,nu cunoșteam altă grijă decât joaca,căderea primei zăpezi era pentru noi preludiul Crăciunului.Știam noi,că dacă a venit zăpada,Sf.Neculai e pe drum și Moș Crăciun nu mai e departe.

Cu ce chiote de bucurie săriam din pătucurile noastre,în dimineața când mama ne anunța că afară ninge.In graba noastră,nici nu apucam să ne îmbrăcăm bine,că o și sbughiam pe ușă afară,ca să salutăm cu tot alaiul acest prim sol al Crăciunului.După vreo două ore de sbenguială prin zăpadă,de alergături și căzături,de strigăte și chiote,sporite de lătrăturile lui Bălan,ne întorceam în casă,vii oameni de zăpadă: albi din cap pană'n picioare,doar cu ochii de cărbune și nasul de pătlăgică roșie.

Sf.Neculai era așteptat cu un amestec de bucurie și teamă: bucurie pentru punguțele de bomboane cu care ne miluia "Sfântul",respect și teamă față de vărguțele usturătoare și de sacul lui,în care băga copii neascultători, de-i ducea la Baba Hârca,unde erau puși să spele podelele și trimiși desculți și desbrăcați în pădurea înzăpezită,după vreascuri.Vezi,deaceea eram noi așa de smeriți în seara când,proaspăt îmbăiați și aliniați după înălțime pe divanul din odaie,așteptam ciocănitul în geam al "Sfântului".

Cele trei săptămâni până la Crăciun,pline de un neasemuit farmec,de tainice pregătiri întru așteptarea zilei celei mari,treceau pe nesimțite.Numai ziua de Ajun lungă mai era,Doamne! De cu dimineață tot ieșiam în curte la fiecare jumătate de oră,să vedem de nu se înserează ca să poată veni colindătorii. D'apoi și când prindea a se'nsera.. bucuriile nu mai conteneau până noaptea târziu; veneau la geamul nostru în chip de colinde,aduse de glasuri subțiri de copii: Sculați,sculați,boieri mari, Florile dalbe..

Rând pe rând se perindau colindătorii prin fața ferestrei noastre,vestindu-ne că: Nouă azi ne-a răsărit
Mesia cel mult dorit
Domnul Iisus Hristos..
ori povestindu-ne cum: Trei păstori se întâlniră..
Raza soarelui, Floarea soarelui..

Veneau copii între 8 și 10 ani,ducând de mână pe câteun Prâslea măruntel, ce se lupta voinicește cu nămeții de zăpadă mai mari decât dânsul și căruia numai ochii i se vedeau de sub căciula'ndesată până peste urechi.Cu glasuri unite înfiripau sfios colindul: După dealul cel mai mare
Velerim și Veler Doamne..
dar după scurt timp,Prâslea - descoperindu-ne pe noi la fereastră,și adânc impresionat de atenția cu care-l admiram,turtindu-ne și năsucurile de geam,-își uita de colind,fapt care îndreptățea pe fratele lui mai mare să-i aplice câteun ghiont pe'nfundate: "cântă,mă!".

Când se'nopta de-a binelea,începeau să vină și grupuri de băieți mai mari de școală,ori chiar studenții cu corurile. Iți sălta inima de bucurie când isbucnea la fereastră câte-un: "Bună dimineața la Moș Ajun",de duduiau geamurile,ori câte-un "Domn,Domn,să'nălțăm".

Vestea minunată din "Vifliem"ne era adeverită pe tot felul de glasuri, dar încununarea ei o făcea părintele cu Icoana: "Nașterea Ta Hristoase Dumnezeul nostru,răsărit-a lumii lumina Cunoștinței".. răsuna impresionant glasul lui de cum i se deschidea ușa casei. Iar noi,întorși cu fața spre icoanele din colțul camerei,ascultam smeriți cântarea bisericii,care ne spunea cum "cei ce serviau stelelor dela Stea s'au învățat" să I se închine Lui, "Soarelui Dreptății" și să-L recunoască pe El,"Răsăritul cel de sus". Abia atunci știam cu adevărat că: "Astăzi s'a născut
Cel făr'de'nceput,
Cum au spus proorocii".

Târziu,după cină,când colindul devenea tot mai rar,urma pentru noi copiii ultima bucurie a serii acesteia: Moș Crăciun,cu traista darurilor. Și fiecare dintre noi pleca la culcare în acea noapte,ducând în sufletul său imagini neșterse: glasuri de colindători,preot,icoană,brad solipitor,daruri minunate și peste toate tronând majestos "Prea Curata,Prea Nevinovata,
Fecioara Maria",
având în brațe "Prunc micuț,înfășețel,
Și la față frumușel".

Oltea Vasiloschi

NOAPTE DE CRĂCIUN IN TEMNIŢELE MOSCOVEI

Cincizeci de grade sub zero.Am împins uşiţa vizetei cu zăbrele,în speranţa de a prinde un sunet,un sgomot,un semn de viaţă,un ecou din lume,ajuns cumva până aici,în această casă dezolată. Zadarnică speranţă: doar mugetul vijeliei! Şi vine să-mi spună că frica oamenilor de afară e prea mare ca ei să poată gândi la cei ce suferă,că le e groază să se înduioşeze de victimele actuale,căci în ele se tem să se întrevadă pe ei înşişi ca viitoare victime.

Urechea cată dincolo de geam,dar prin stratul de ghiaţă ce-l acopere ca un capac de sicriu nu răsbate nimic.Oameni şi vite amuţesc,în jurul acestei case moarte,ca'n preajma cimitirelor. Şi totuş,cât mi-ar plăcea,în noaptea asta,să mă simt mângâiat de adormitoarea melodie a unei balalaici,sau chiar să-mi simt nervii fremătând la sunetul unui nostalgic acordeon,instrumentul casei mele,glasul Italiei!

Miezul nopţii e aproape.Aici,în jur,totul tace;viscolul e stăpân peste toate,ca în pustie.Undeva,în fundul vizuinilor,fiarele şi-au oploşit trupurile fără spirit;iar aici,oameni fără credinţă nu-şi mai dau seamă de minunea din noaptea aceasta.Ca şi fiarele,ei îşi odihnesc trupurile animalice, ori,lipsiţi cum sunt de orice frâu moral,de orice ataşament religios sau spiritual,caută să se sfâşie reciproc.

Amintirile devin un chin.Nu altarul solemn al catedralelor parfumate de tămâie şi împodobite cu"presepi" de nepreţuită valoare,ci imaginea mult mai mistică a acelei troiţe goale,în câmpia ucraineană,în acea noapte de Crăciun din '42,cu un oştean al Domnului,în uniformă verde-cenuşie şi sfinte odăjdii, slujind Naşterea lui Isus în faţa soldaţilor Ţării credinţei şi a băştinaşilor,la lumina doar a două lumânări,într'un decor de sărăcie dens de poezie şi de eroism de cruciaţi. Imi vine în minte şi chipul acelui preot,curat ca sfântul potir al lui Cristos pe care-l înălţă spre Cer în noaptea aceea; revăd,unul câte unul,şi pe acei ţărani ucraineni,ridicându-şi fiii pe braţe ca spre a-i apropia de ocrotirea Domnului,ferindu-i de nelegiuita cruzime a celor fără Dumnezeu,a căror întoarcere năvalnică,proprie hoardelor mongole, deja se presimţea.

Miezul nopţii: schimbarea gărzii arată c'a bătut deja. Ecoul nevăzutelor clopote din ţara mea se contopeşte cu pasul greu al paznicilor de rând.Trag din culcuş afară un pomişor făcut din hârtia verde a tutunului.Agăţ pe el unica bucăţică de zahăr ce posed şi o ofer tovarăşului meu de suferinţe,ca şi mine închis fără vină şi fără a fi comis vreun delict,afară de acela de a-şi iubi Patria şi a fi apărat Civilizaţia.

Uimit,el o fixează;suntem mişcaţi,şi eu rămân cu acel simbol în mână. Deodată uşa se deschide: intră ofiţerul de servici,urmat de şeful gărzii şi de doi temniceri.Ofiţerul îmi ordonă să-i dau acea"nimicură"; o ia în mână, înţelege,o rupe cu mânie,aruncă totul afară din celulă şi anunţându-mi o severă pedeapsă,îmi spune: "Pe cât e de oprit,pe atât e de nerod ceeace voiaţi să celebraţi.Faptul că vă găsiţi în această închisoare înseamnă că întreaga voastră lume s'a prăbuşit,întreagă,chiar şi stupidele credinţe religioase ale Occidentului".

Când uşa se închide iarăş după grupul de miliţieni ai Iudei,dinspre vizetă cade încet un fulguşor proaspăt de zăpadă.Imi pare un mesaj de dragoste şi mângâiere dela femeia gândurilor mele şi dela fiul ce creşte fără tată,un semn al divinei înţelegeri pentru suferinţele ce îndur.

Intre timp,pe coridoare,paşii târşiţi ai nenorociţilor împinşi la interogatoriile Comisarilor,şi mersul încet şi grav al condamnaţilor trimişi în cine ştie ce cazne,mă fac să mă rog şi mai fierbinte Pruncului Divin pentru ei şi pentru mine.

Aşa a fost o noapte de Crăciun în temniţa de izolare"Lefortovskaia" din Moscova,unul din"palace hotel"-urile bolşevismului triumfător.

Franco Trandafilo

Notă. D-l Dr. TRANDAFILO,care a binevoit să ne transmită pentru cititorii VETREI o mişcătoare scenă dintr'un lung calvar -prin care au trecut şi trec cu zecile de mii şi fraţi de-ai noştri,- a fost ridicat dela legaţia Italiei din Bucureşti în August 1944 şi deţinut în temniţele Moscovei până în 1950.

* * *

&& Patriarhul Alexei al Moscovei a fost decorat,la împlinirea a 75 de ani, cu"Steagul Roşu al Muncii",pentru activitatea sa din timpul răsboiului..

&& Am primit în ultimul timp mai multe anonime din Franţa,Italia,Germania, Argentina.Conţinutul e interesant,dar n'avem cum îi controla veracitatea,iar pe bază de anonime nu-l putem publica.

- 6 -

Ş T I R I

* NEW YORK. In noaptea de 22/23 Noembrie a încetat din viaţă,la 38 de ani Titu Rădulescu POGONEANU.Fusese secretar de legaţie la Berna,membru al serviciului de secretariat al ONU-lui,consilier al Comitetului Naţional pentru Europa Liberă,redactor al"Declaraţiei de Liberare"dela Filadelfia,co-autor la lucrarea"România înaintea conferinţei de pace",colaborator la"Cronica Românească","La Nation Roumaine"şi"News from the Behind the Iron Curtain".

Slujba înmormântării au făcut-o preoţii Vasile Haţegan şi Neder în biserica română ortodoxă"Sf.Dumitru".Au ilustrat meritele defunctului:pr.Haţegan Bogdan Rădiţa,Carol Davila,C.Vişoianu şi Mihail Fărcăşanu.

* TORONTO. Un grup de Români a hotărît în ziua de Sfinţii Arhangheli înfiinţarea unei parohii ortodoxe cu hramul"Sf.Cruce".Comitetul parohial provizoriu se compune din dr.Danil Ordean,preşedinte;vice,lt.col.S.B.Mureşanu;secretar,Nicolae Tudor Tănase;casier,Sebastian Manea;verificator,Matei Hojbotă Teofil Hortopan,membru.Până la construirea bisericii,comitetul se va îngriji de amenajarea unei capele.Cei ce pot contribui cu cărţi şi obiecte de cult, sunt rugaţi să le trimită la sediul provizoriu al parohiei,casa d-lui Sebastian Manea: 356,Bleecker St.- Toronto /Ont. - Canada.

* PARIS. Centrul ziariştilor şi publiciştilor români democraţi în refugiu a trimis generalului EISENHOWER o telegramă de felicitări pentru alegerea sa ca preşedinte al Statelor Unite,cu speranţa că "se va termina neînchipuit de spăimântătorul calvar nemeritat al poporului român,şi că se va putea însfârşit vedea triumfând pretutindeni opera de justiţie,de libertate şi de egalitate umană,ca şi de pace generală şi într'adevăr civilizată".

* BUCUREŞTI. La congresul păcii,ţinut în Capitală,au vorbit printre alţii, la 6 Dec.: patriarhul Justinian,Traian Jovanelli,vicarul general al episcopatului catolic,Mihail Sadoveanu,prof.Danielopol şi Cezar Petrescu(radio).

- Reprezentanţii cultelor din RPR s'au adunat în conferinţă la 25 Nov.,la Institutul Teologic,spre a găsi împreună mijloacele cele mai potrivite pentru participarea clerului şi a credincioşilor la"alegerile"ce-aveau să fie la 30 Nov. Au vorbit: patriarhul Marina;episcopul bisericii reformate;Carol Adorian vicarul episcopiei romano-catolice de Alba Iulia;rabinul dr.Mosek Rosen;episcopul luteran Friedrich Müller;un muftiu;reprezentanţi ai comunităţilor baptiste,presbiteriene,adventiste,penticostaliste,vicarul bis.sârbe din Banat.

Toţi au subliniat adeziunea la lupta activă pentru pace,bunul cel mai de preţ în viaţă,şi au stigmatizat pe aţâţătorii la răsboi americani.In această atmosferă,mitropolitul Bălan a propus să se trimită o telegramă omagială tovarăşului Gheorghiu-Dej;iar mitropolitul Rusan,să se lanseze o chemare către toţi credincioşii pentru sprijinirea candidaţilor Frontului Democraţiei Populare.Ambele propuneri s'au aprobat cu unanimitate şi entuziasm(radio).

- Unei familii colhoznice dela Oradea i s'a cuvenit,pentru 885 zile lucrate 6195 lei,2265 kg grâu,4425 kg porumb,1500 kg cartofi,ş.a.(radio).

- In regiunea Timişoara sunt 520 cursuri populare de limba rusă,frecventate de peste 10.000 muncitori,şi 3500 abonaţi la reviste ruseşti.Anul acesta s'au înfiinţat astfel de cursuri şi în satele cu populaţie minoritară.(radio).

- Guvernul a adresat la 6 Dec.o scrisoare la ONU,protestând contra atentatului american la independenţa popoarelor,independenţă dobândită de poporul român ca efect al liberării sale de către bolşevici.America să înceteze cu activitatea sa răsboinică;altfel,va fi rău.. de guvernanţii dela Bucureşti.

- Secretari ai Uniunii Scriitorilor Români:M.Beniuc,Tr.Şelmaru,M.Novicov (niciunul român);Preşedinte al Uniunii Internaţionale a Studenţilor:"românul" Bernard Bereanu;Emeric Solomon,preşedinte al Cons.Asig.sociale de stat.

* MOSCOVA. La 22 Oct.a avut loc în sala"Ceaicovschi"un concert organizat de Filarmonica de stat sovietică,cu muzică de compozitori români contemporani. S'au executat: poemul simfonic"Drumul Dunării spre Mare" de Klepper,poemul simfonic"Mama" de Matei Socor şi poemul simfonic"Prăbuşirea Doftanei" de Alfred Mendelsohn.Toţi,precum se vede,coborîtori din legiunile romane..

- Principalul delegat al Sovietelor la congresul pentru pace dela Viena este Ilie Ehrenburg - plecat acolo,se zice,cu hotărîrea fermă de a protesta contra antisemitismului lui Stalin..

- Colectivul din Pacific al flotilei sovietice de pescuit balene s'a angajat,în cinstea congresului XIX al partidului bolşevic,să mărească"producţia" cu 20%.Dând anunţul,colectiviştii afirmă că până la congres pescuiseră deja 114 balene peste"normă";de unde se vede că şi acestea posedă o serioasă educaţie marxistă..

* PARIS. Duminică 30 Noembrie s'a făcut în biserica română ortodoxă pomenirea legionarilor ucişi în pădurea Tâncăbeşti,şi a ctitorilor bisericii.

10 DECEMBRIE 1922

Au trecut trei decenii dela"10 Decembrie". Comemorările aduc retrăirea nostalgică a întâmplărilor,purificate prin trecerea timpului -și prin amarul străinătății,astăzi-,iar pentru cei mai tineri fericita ocazie de a cunoaște măcar din spuse viața,gândurile și luptele din trecut.Viața fiecăruia dintre noi,cași a popoarelor,nu e decât o înlănțuire de întâmplări,din care timpul și judecata oamenilor rețin pe cele ieșite din comun,ierarhizându-le după valoarea lor.Din perspectiva celor trei decenii,avem posibilitatea azi să judecăm liniștit și în plină maturitate importanța istoricei date,plină de urmări pentru viața și destinul românesc.

Pentru a putea aprecia însemnătatea lui 10 Decembrie 1922,e necesar să ne reamintim situația din țară pe acea vreme,imediat după primul răsboi mondial.Realizarea idealului național,visat cu atâta ardoare de toată suflarea românească,n'a adus,cu toată acordarea votului universal și împroprietărirea celor fără pământ,nici pe departe mulțumirea așteptată.Votul a fost o farsă, împroprietărirea o cacialma pentru țărani,necesară însă demagogiei politice și excelentă sursă de câștiguri fabuloase;iar în loc de frăție între diferitele provincii,ură și ceartă cu amenințări de noi separări și autonomii:unii doreau deadreptul Ardealul fără ardeleni,de pildă.. Vecinii pândeau momentul să ne împartă iarăși țara.In interior,afacerismul îi devora avutul;opera politicienilor era completată de unii minoritari,purtători și propagatori ai virusului ruso-bolșevic;ei otrăveau zilnic sufletul neamului și isbeau ultimele bastioane:biserica,armata,școala,etc.

Dar studențimea română a dat la timp alarma;ea a sezisat precis pericolul de moarte,pornind singură la luptă contra unor forțe organizate -vizibile și invizibile- cu mult superioare.Cultura,știința și idealurile legate de viața academică de astă dată căzuseră pe teren bun:"generația lui '22"a spart carapacea egoismelor și tradiționalelor învârteli,răsturnând mentalitatea mecherismului și săru'-mânii.Tineretul universitar se pune acum el în slujba neamului,și nu invers.Aderența hotărîtă a noilor valuri de studenți reprezenta în fond însăși aderența neamului,care-și trimite,în vremi de furtună,pe cei mai capabili și mai viteji fii ai săi să-l apere.

10 Decembrie este un foarte important popas,un moment de respirație în greul urcuș început la Dobrina; e coordonarea și unificarea forțelor răslețe într'un efort comun,cu ținta: neamul stăpân pe sine și pe destinul său."La 10 Decembrie 1922,delegații din toate centrele universitare se adună la București,își fixează în zece puncte ceeace au crezut că formează esența mișcării lor,și se declară greva generală pentru toate Universitățile,cerându-se realizarea acestor puncte.Nu este 10 Decembrie mai mare prin valoarea formulării care s'a făcut atunci,după cât delegații au putut formula din esența adevărului care frământa sufletul întreg al studențimii române.Este mare prin miracolul trezirii acestei tinerimi la lumină,pe care a văzut-o sufletul ei.Este însemnată ca zi a hotărîrii.La București,Cluj,Iași și Cernăuți".

10 Decembrie era corolarul logic al stărilor de lucruri și al luptelor mai vechi."Profesorii Universității dela Iași,afară de un grup foarte restrâns în frunte cu A.C.Cuza,Ion Găvănescul,Corneliu Șumuleanu,erau partizanii ideii de stânga.Profesorul Paul Bujor,unul din exponenții majorității,rostise în plin senat al României:'Lumina vine dela Răsărit',adică de peste Nistru.. In fiecare 3-4 zile,pe străzile Iașului,mari demonstrații comuniste.Cele 10-15.000 de lucrători înflămânziți și manevrați de mâna criminală iudaică dela Moscova parcurgeau străzile în cântecul Internaționalei.Aveam conștiința clară că în acele momente juca balanța vieții și morții poporului românesc.. Conducătorul din Iași al mișcării comuniste,doctorul Ghelerter,și aghiotantul său Gheler,își fixaseră punctul de rezistență la atelierele C.F.R.dela Nicolina,cu peste 4000 de lucrători,aproape toți bolșevizați." In acest timp,politicienii români,cu rare excepții,se ocupau de învârteli și afaceri.Ministerele și toate instituțiile publice se transformaseră în iarmaroace.Corupția era a tot stăpână,nimic nu se făcea dacă nu se ungea osia;mircarea din urechi și șpertul erau cheia miraculoasă la care nu rezista nimeni,dela ministru la ușieri.Presa,în mare parte condusă de străini,devenise oficină de șantaj,corupție,amenințare,"focar de infecție morală,de otrăvire și zăpăcire a românilor." Masa țărănească,lipsită de conducătorii săi firești,mai precis trădată,asista la dramaticul spectacol dezorientată,buimăcită și neputincioasă;demagogia politicianistă o răvășea sufletește,era pe pragul dispariții.In această atmosferă,îndrăsneala evreilor comuniști merse până la bomba din Senat și -mai târziu- la rebeliunea dela Tatar-bunar.

Și totuș,asaltul dușman trebuia înfrânt,țara oprită de a cădea în prăpastie. "Pentru a mia oară rasa aceasta,a pământului,amenințată de atâtea ori în

decursul veacurilor,îşi aruncă tineretul în faţa primejdiei spre a-şi salva fiinţa".

La Iaşi,studentul Corneliu Codreanu şi meseriaşul Constantin Pancu,însoţiţi de un grup de lucrători hotărîţi,sunt primii ce isbesc în plin iureşul bolşevic,chiar în reduta lor.In rânduri strânse,micul grup se îndreaptă spre gară,unde înalţă steagul tricolor,dând jos pe cel roşu.De aci pornesc la depoul C.F.R.Nicolina;tânărul Codreanu se urcă pe acoperiş,smulge steagul roşu şi pune tricolorul,în prezenţa celor aproape 5000 lucrători înarmaţi,dar împietriţi, mărmuriţi de atâta îndrăsneală. "La poartă însă comuniştii masaţi barează ieşirea şi strigă:Să vină Pancu şi Codreanu! Trecem 30 de metri înaintea mulţimii şi pornim spre poartă.La mijloc Pancu,la dreapta un meseriaş,Mărgărint, şi la stânga eu.. înaintăm fără să vorbim nimic.Iată-ne la câţiva paşi.Paşii înainte drepţi şi hotărîţi.. un moment sufletesc neobişnuit.Suntem la doi paşi.Comuniştii se dau la o parte şi alta lăsându-ne loc liber.. trecem într'o tăcere mormântală prin mijlocul lor.Nu ne uităm nici la dreapta nici la stânga.Nu se aude nimic,nici măcar răsuflarea omenească.Pe deasupra depoului şi atelierelor bate -acum- vântul în pânza tricolorului biruitor".

La depoul C.F.R.Nicolina a fost prima victorie românească contra forţelor satanizate ale bolşevismului.In acel moment hotărîtor,Corneliu Codreanu şi Constantin Pancu erau singurii cari acţionau,legitim,în numele neamului părăsit şi batjocorit.Ursitoarele şi providenţa înfrăţiseră în acelaş efort pe muncitorul conştiincios şi constructiv cu intelectualul idealist şi neprihănit.Pe aceste două forţe se va edifica regenerarea neamului.

Incepând dela 1922,10 Decembrie a rămas ca zi a studenţimii;numai participând la serbările,congresele şi procesiunile ei se simţea tânărul cu adevărat consacrat student.Congresele studenţeşti erau prilejuri de înălţare sufletească şi înfrăţire;ele constituiau nu numai pentru studenţime,ci şi pentru populaţia românească unde aveau loc un prilej de mare bucurie şi entuziasm colectiv.Pentru multă lume care a luat parte la acele congrese,sau la manifestările şi serbările lui 10 Decembrie,amintirile de acolo sunt cele mai scumpe şi mai greu de uitat.

Sărbătorirea a trei decenii dela marile mişcări studenţeşti e un prilej, ba chiar un imperativ moral,pentru cei ce au crezut în valoarea principiilor lor,să-şi scruteze conştiinţa şi să se întrebe cu cât au contribuit la realizarea lor ca studenţi sau după ce au părăsit băncile şi viaţa universitară.

Pentru cei rămaşi credincioşi principiilor şi idealului tineretului studenţesc din 1922,10 Decembrie a fost şi va rămâne o zi sfântă,de înălţare sufletească,sărbătoarea consecvenţei cu sine,- cum şi oglindă pentru confruntarea diformităţilor cameleonilor ce n'au văzut în sbuciumul şi luptele studenţeşti decât posibilităţi de ajungere personală.Sufletele acestora din urmă au rămas dincolo de baricada lui 10 Decembrie.Statornicia şi consecvenţa sunt condiţiile esenţiale omului de caracter,ajuns la trainice convingeri,iar neamul şi ţara de acestea au avut şi vor avea nevoe.Şmecherii,pişicherii şi"inteligenţii" au adus-o acolo unde se găseşte astăzi.

"Generaţiile se pot aşeza pe linia de viaţă şi onoare a neamului nostru, se pot apropia şi îndepărta de ea,având putinţa deci de a da pentru neam maximum de viaţă şi onoare,până la maximum de desonoare şi ruşine.Aparţine istoriei naţionale nu acela care va trăi sau va învinge cu sacrificarea liniei vieţii neamului,ci acela care,indiferent dacă va învinge sau nu,se va menţine pe această linie". Liber este cineva să aleagă ceeace va crede,dar şi neamul este liber să aşeze pe fiecare acolo unde merită; 10 Decembrie 1922 reprezintă pentru fiecare din noi echivalentul valorilor luminate de Corneliu Codreanu,Ion Moţa şi miile de martiri ale căror morminte vor rămâne altare sfinte, ci nu tagma Vernicheştilor sau Steleştilor şi umbrele lor de astăzi.

George Ghiţea

&& Ambasadorul Gabriele PREZIOSI a încetat din viaţă în dimineaţa de 7 Decembrie,la Roma,unde se găsea de când fusese scos la pensie.A fost unul dintre cei mai bine cotaţi diplomaţi dela Palazzo Chigi.

Printre ţările în care a reprezentat Italia,este şi România,unde a fost, după primul război mondial,mai mulţi ani ministru plenipotenţiar.Inţelegerea sa pentru problemele şi aspiraţiile noastre naţionale îi asigurase unanima simpatie a Românilor. Când a părăsit Bucureştii,în urma numirii sale ca ministru la Bruxelles,a plecat însoţit de afecţiunea vie şi statornică a unui popor care ştie să-şi cinstească prietenii.

Astăzi,la plecarea sa definitivă dintre noi,ne înclinăm în faţa mormântului şi a memoriei bunului şi marelui nostru prieten.Dumnezeu să-l ierte!

C A L E N D A R   N A Ţ I O N A L

1 Dec.(1918): Unirea Ardealului,Banatului,Crişanei şi Maramureşului.

2 Dec.(1899): Apare"România Jună",scoasă de Aurel C.Popovici la Bucureşti. Colaborează:Al.Vlahuţă,Gheorghe Coşbuc,Caragiale,Iorga,A.C.Cuza,Motru,Gorun..

2 Dec.(1925): Consiliul de Războı al Corpului III Armată,Chişinău,dă sentinţa în procesul rebeliunii bolşevice dela Tatar-bunar.Printre cei 87 de condamnaţi,niciun român; mai toţi sunt evrei,câţiva ruşi.

3 Dec.(1931): Corneliu Codreanu,la Cameră: In ce priveşte orientarea,dacă e vorba să alegem între bolşevism şi fascism,suntem dintre aceia cari cred că soarele nu răsare la Moscova,ci la Roma.

7 Dec.(1902): Inmormântarea d-rului Ion Raţiu,la Sibiu.Participă mitropolitul Blajului:dr.Mihalyi,şi al Sibiului:Ion Meţianu.Luptase la '48.Fusese şef al partidului naţional.Condamnat în procesul Memorandului.Fragment de cântec contemporan:

La grădină'n Seghedin,
Plâng florile de iasmin,
De răsună uliţa
Şi tremură temniţa.
De la Seghedin la Vaţ,
Numai lacrimi dela fraţi,
Numai lacrimi,jale,dor,
Pe feţele tuturor.
Seghedine,Seghedine,
Dumnezeu cum te mai ţine?
Mureş,Tisa,până când
Te mai rabdă pe pământ?

8 Dec.(1920): Bomba pusă la Senat de evreul comunist Max Goldstein ucide 2 români: pe episcopul unit de Oradea şi pe ministrul Justiţiei.

9/10 Dec.(1933): Guvernul liberal al lui I.G.Duca,în executarea angajamentelor faţă de străinii ce condiţionaseră venirea sa la cârma României,dizolvă abuziv Garda de Fier în ultima zi când se mai puteau depune liste pentru alegeri.Mii de legionari sunt smulşi dela casele lor şi aruncaţi,chiar fără formalitatea mandatului de arestare,în închisori.

10 Dec.(1922): Studenţimea română declară istorica grevă generală.

10 Dec.(1928): Prof.Găvănescu primeşte,în genunchi,săcuşorul cu ţărână.

12 Dec.(1600): Mihai Viteazu pleacă din Oradea spre Viena.

14 Dec.(1908): Infiinţarea Soc.Studenţilor Macedo-Români,la Bucureşti.

15 Dec.(1467): Ştefan cel Mare aprinde Baia,unde chefuiau oştenii lui Matei Corvin.Era într'o Marţi,noaptea.

15 Dec.(1929): Prima întrunire publică a Legiunii,la Târgul Bereşti.

16 Dec.(1924): Ion Moţa,Ilie Gârneaţă,Tudose Popescu şi Radu Mironovici, închişi de guvernul liberal,fără nicio vină,la Galata,declară greva foamei. Au fost liberaţi după 11 zile."Erau însă aşa de slăbiţi,încât au fost scoşi din închisoare pe targă şi duşi la spital.. Urmările acestei greve.. bietul Tudose le-a dus cu el în mormânt".

20 Dec.(1936): Se pune piatra fundamentală a catedralei din Timişoara.

21 Dec.(1596): Naşterea lui Petru Movilă,viitor mitropolit al Kievului.

21 Dec.(1790): Ruşii,comandaţi de Suvarov,iau Ismailul.Au fost îngropate 22.700 cadavre.Numărul celor înecaţi nu se cunoaşte.

22 Dec.(1889): Naşterea lui Nichifor Crainic,la Bulbucata(Vlaşca).

23 Dec.(1933): Ion Moţa,în "Axa": "Niciodată n'am conceput România Legionară de mâine ca un Stat arbitrar,limitat de bunul plac,ci ca un stat juridic,pe principii juridice înoite,limitat de o serie de reguli precis determinate,justificat de un snop de scopuri clar şi pe faţă mărturisite.Niciodată n'am dorit înlocuirea democraţiei constituţionale cu o dictatură a bunului plac".

25 Dec.(1911): Moartea Cavalerului Ion de Puşcariu.

29 Dec.(1933): In executarea deciziei luate de ei la închisoarea Făgăraş (unde,fără absolut niciun motiv,fuseseră chinuiţi mai rău ca hoţii de cai), de a răzbuna umilirea lor,şi a unui neam condus după directive venite din afara ţării,- 3 fruntaşi legionari:Nicolae Constantinescu,Ion Caranica şi Doru Belimace execută pe peronul gării Sinaia pe şeful guvernului liberal,reţinut, în situaţia sa oficială,drept responsabil.

"Fenomenul cauzal al morţii lui Duca nu este complotul,ci provocările,nedreptăţile şi încălcările de legi ale acestuia ca şef al guvernului.In aceasta stă valoarea istorico-morală a gestului dela Sinaia,din care conducătorii au de învăţat că,dacă îndrăznesc să sfarme legile şi să-şi iasă din minţi,se înşeală imaginându-şi că prin situaţia pe care o deţin sunt la adăpost de ori ce răspundere.Se înşeală pentrucă se poate găsi un nebun care să-i culce la pământ. Dacă conducătorii nu învaţă acest lucru de aici,atunci gestul se reduce la o simplă răsbunare personală şi locală.El este desbrăcat de puterea învăţământului pentru viitor,de puterea sa morală.Dar pentruca oamenii politici să înţeleagă,să li se spună deschis adevărul.Nu aşa cum se face.Se condamnă efectul fără să se condamne cauza care l-a născut.Ori cauza nu este complotul unor nebuni,ci încălcarea noastră în picioare,batjocura Bisericii,

asasinatul laş".

29 Dec.(1933): Un cumnat al lui Duca, Polizu, trage asupra lui Nicolae Constantinescu. N'a fost judecat nici de formă.

29 Dec.(1933): Autorităţile liberale asasinează pe Sterie Ciumetti, la lacul Fundeni. Comisarul executant, Panova, în loc să fie judecat a fost avansat. Contra dizolvării, caşi a acestui asasinat, au protestat vehement, la Cameră, oameni de talia lui Octavian Goga, mareşal Averescu, Grigore Iunian, profesor Petrovici, Constantinescu-Bordeni, etc.

30 Dec.(1947): Abdicarea regelui Mihai: " ..în deplină înţelegere cu factorii de răspundere ai Ţării, conştient şi de răspunderea ce-mi revine, consider că instituţia monarhică nu mai corespunde actualelor condiţiuni ale vieţii noastre de Stat, ea reprezentând o piedică serioasă în calea desvoltării României. In consecinţă, pe dep_in conştient de importanţa actului ce fac în interesul poporului român, A B D I C pentru mine şi pentru urmaşii mei dela Tron, renunţând pentru mine şi pentru ei la toate prerogativele.. Las poporului român libertatea de a-şi alege noua formă de Stat".

31 Dec.(1852): Inaugurarea localului Teatrului Naţional din Bucureşti.

Petre Vălimăreanu

DE ZIUA GENIALULUI..

Azi, de ziua ta,
Nu ştiu ce-aş putea
Să-ţi aduc prinoase:
Vânătă, pe oase,
Pielea o mai am.
De când trag în ham,
De când gem în jug,
Tot ce-a fost belşug
S'a topit ca neaua.
Ţipă cucuveaua,
Creşte bezna, creşte.
Unghiile'n deşte
Cresc a judecată.
Creşti şi tu, pe dată,
Glasul meu timid,
Creşti cât un molid,
Creşti cât un Rarău,
Strânge'n sborul tău
Dar pentru duşman:
Plâns de prunc orfan,
Glas de mamă stâns
Innecat de plâns,
Glasuri de pribegi,
Ura Ţării'ntregi!
'Nalţă-te din vreme,
Ciucur de blesteme,
Vremea s'o striveşti,
S'o afuriseşti
Cu catran şi pară
Pentru cruda fiară
Ce-i fu dat să nască,
Cucută s'o crească,
Peste zări s'o urce,
Tot ce-i sfânt să spurce
Şi cu-ale lui coarne
Lumea s'o răstoarne.

Fir plăpând de glas,
Creşti dârz pas cu pas
Cum izvorul creşte
Şi'n şuvoi sporeşte
Coborînd din munte.
Fii secure'n frunte,
Fiara s'o izbeşti,
Creşti din codri, creşti,
Din păduri tăiate,
Din pustiu de sate,
Din secate sonde,
Creşti din lanuri blonde
Ce iau căi străine,
Creşti dintre ruine,
Din fund de'nchisoare,
Unde zace'n fiare
Tot ce-i dârz în Ţară
Şi trage să moară..
Din făpturi livide
'Nalţă-te, deschide
Aripi ca vulturii,
Treci peste duşmanii
- Lipitori murdare -,
Treci peste hotare
Ce ne-au fost furate,
Treci cetăţi şi sate
Unde'n miez de noapte
Mai auzi în şoapte
Rugă de creştin,
Treci pe ţărm străin,
Treci cum te-i pricepe
Nesfârşite stepe,
Mohorîte ape,
Treci peste hârtoape,
Codri, târguri, treci
Căutând poteci

Trase prin omăt.
Treci departe.. hăt!
Sboară ca'n poveşti
Pân'ai să zăreşti
Curţi împărăteşti
Fără feţi crăieşti,
Mănăstiri barbare
Fără de altare,
Fără Dumnezeu.
Sboară, glasul meu,
'Nalţă-te, înalţă,
Aripele-ţi smalţă
In cereşti văpăi
Şi-apoi'n vâlvătăi
Fulger te abate,
Trăsnet în cetate,
In bârlog de fiară.
Neam de neam să-i piară,
Vorbă de ocară
In veac şi în Ţară
Numele-i rămână!
Zacă în ţărână
Tot ce-a strâns cu jaful!
Pulberea şi praful
Ţara să-i înghită.
Ura mea cumplită
Arză-l pe Satana,
Fratele lui Ana,
Tunetul detune
Şi să prindă-a spune
Glasul Cerului,
Pentru ziua lui,
Ziua lui Satana,
Fratele lui Ana,
Ce fel de plocon
I-a trimis Ion!

Ion Stegaru

Va veni ziua fericită, ziua isbândirii, când nu va mai fi niciun om rob, nici naţie roabă, nici om stăpân pe altul, ci domnirea Dreptăţii şi Frăţiei. Aceste cuvinte, ce odată am dat de deviză naţiei mele, vor domni lumea; atunci aşteptarea, visarea vieţii mele se vor împlini; atunci toţi Românii vor fi uniţi liberi şi fraţi! Vai! nu voi avea noroc a vedea această zi, deşi eu asemeni am muncit şi am pătimit pentru dreptate, şi cel din urmă cuvânt al meu va fi încă un imn ţie, ţara mea mult dragă! (Nicolae Bălcescu, Hyères, 1850)

Mai bine ţara noastră să se prefacă într'un întins mormânt, numai să rămână tot ţara Românilor! (Idem)

EMIL VASILIU-CLUJ

Primim vestea năprasnică a morţii lui Vasiliu-Cluj. Cu el dispare încă unul din cele mai de elită exemplare de românism, martor activ al sbuciumului chinuitei noastre generaţii.

S'a născut la Iaşi. După Răsboiul Intregirii, petrecut pe front, îşi adaogă la nume, de dragul regăsirii în străvechile hotare, numele capitalei ardelene. Scoate la Iaşi "Ideia Naţională". Când ambuscaţii răsboiului, ajunşi la cârmă, încep trădarea intereselor naţionale pentru a-şi câştiga laudele "Occidentului", iar steagul demnităţii româneşti e ridicat din noroi de generaţia lui Codreanu, Vasiliu-Cluj devine avocatul naţiunii. Avocatura, pentru el, era nu un mijloc de făcut milioane, ci obligaţia morală de a fi prezent oriunde se încerca punerea de cătuşe neamului. Cu toată sărăcia, merge la Turnu Severin să apere pe Căpitan în procesul putredei democraţii a liberalilor; aleargă la Cluj să susţină drepturile Moţilor, al căror dârz interpret fusese căpitan Şiancu; la Bucureşti, susţine cu toată vigoarea ilegalitatea dizolvării Legiunii de către democraţia ţărănistă. Cu aceeaşi dârzenie a omului cinstit ce apără dreptatea se avântă în procesul înscenat Mişcării Legionare în cazul Duca. Peste tot, numai succese! N'a fost niciodată înscris în Legiune; apărându-i procesele, o făcea cu conştiinţa de a servi interesele naţionale. Aceeaşi conştiinţă îl face să scoată la Paris, prin 1936, "Acţiunea Română", pentru a demasca murdăriile dela Palat. Căpitanul, care era tot ce poate fi mai departe de sufletul partizan, îl pune cap de listă în alegerile din '37; dinamismul, cinstea şi patriotismul său n'au găsit însă nicio întrebuinţare în scurta guvernare din 1940-41: între timp, se schimbaseră multe..

In 1948 reuşeşte să fugă din ţară. Prezenţa sa în Franţa era tot ce putea fi mai folositor cauzei naţionale - tot ce putea fi mai incomod pentru antreprenorii meseriei de refugiat. Vasiliu-Cluj vede impostura. Firea sa cinstită şi energică îl face să reacţioneze. Când aghiotantul regelui afirmă că emigranţa se compune în cea mai mare parte din condamnaţi de drept comun, el ripostează cu vlagă şi demnitate. Duşmanii caută să-l expulzeze din Franţa.

A căutat să întărească rândurile generaţiei în care se simţea încadrat, dar găsind-o cu totul transformată n'a mai bătut la uşa nimănui.

A încercat să ajute la gruparea Românilor liberi, dar se pare că a avut şi acolo decepţii. Bătrân de-acum, şi bolnav, trăia în mare mizerie. "I-am văzut mâinile pline de bătături, căci lucra singur la o grădină", ne scrie un muncitor din capitala Franţei. Un prieten l-a chemat la Londra şi i-a pus la dispoziţie o cameră. Acolo l-a ajuns şi moartea, într'un stupid accident de automobil.

Scrie Mitică Popa, din Paris: "Vestea morţii lui Em. Vasiliu-Cluj a căzut ca trăsnetul asupra celor ce l-au cunoscut şi apreciat. Mai întâi nici nu ne-a venit să credem şi am început să întrebăm în dreapta şi în stânga.. Realitatea a fost cruntă şi de astă dată. Obişnuiţi să-l vedem prezent alături de această generaţie crucificată în toate momentele ei grele, nu ne putem împăca cu gândul ca apărătorul Moţilor să moară aşa cum a murit.

-"Când a început procesul Moţilor şi o delegaţie a lor a venit să mă invite să le iau apărarea, eram grav bolnav -ne spune dânsul într'o zi la depozitul de benzină din St. Ouen, unde d-l Al. Mârza îi dăduse adăpost. Nu puteam părăsi patul. Unul din Moţi mi-a spus atunci amărît: Ne părăsiţi şi dv, Domnule Profesor! Am plecat aşa luat pe sus şi am pledat".

"Desigur, suntem fără ţară -scria Vasiliu-Cluj în "Făclia" din 1 Iulie- dar nu noi am pierdut-o. Noi am apărat-o şi la apus ca şi la răsărit. Şi am apărat-o, odată cu apărarea Europei, încă de pe la 1400. Acum, în refugiu, nu suntem toţi milogi ai tezaurelor streine. Aceştia nu reprezintă refugiul, ci numai o excrescenţă parazitară a unui popor viguros şi cinstit. Unirea între ei este de mult făcută prin interese comune. Această unire nu este aceea ce trebue şi pentru aşa ceva nu este nevoe să se ostenească munţii"..

Credem de folos să reproducem câteva din gândurile marelui dispărut, scrise prietenului său Ion Ştefloa la Paris. Le socotim utile pentru orientarea refugiaţilor în general, cum şi a legionarilor preocupaţi de cheia rezolvării crizei din Mişcare. Sunt fragmente de scrisori:

"Am trecut de vârsta unei lupte practice.. sub nicio formă nu mai sunt capabil de a înfrunta răutăţile ticăloşilor. Este datoria celor de o vârstă cu ei de a pune la punct îndrăzneala lor. Până acum am scris pentru Români, de acum voiesc a scrie pentru străini dar tot în folosul Românilor. E atât de mult de scris pentru apărarea drepturilor României, încât nu cred să mai am timp înainte de a vă părăsi. De aceea nu voiesc a mai pierde din acest timp

cu acţiuni pe care le pot face şi alţii.

"În politică,şi mai ales în cea istorică,pe care acţiunea noastră o repr zintă astăzi,ceeace contează nu sunt explicaţiile şi teoriile,ci numai rezu tatele. ..Poate că aceste rezultate nu ar fi fost totuş atât de funeste,pr cum le vei constata mai la vale,dacă ar fi fost lăsată organizaţia Free Eu rope să rezolve problema românească fără amestecul d-lui Filderman,şeful e vreilor din ţară şi care pretinde a fi şi al celor din refugiu.Acesta a fos solicitat de Vişoianu şi de Lazăr ca să le dea concursul cu puterea evreeas că din America.S'a dus deci la New York,a luat contact cu forţele coreligio nare de acolo şi a reuşit să-i convingă că interesul evreilor din România, după eliberare,este ca să se menţină tare regele Mihai cu oamenii lui,astfel că şi în refugiu trebue să domine tot aceştia.Urmarea a fost că Free Europa a renunţat la principiile democratice anunţate acum doi ani,când a respins formula ipocrită a unui comitet recomandat de oamenii de partide,şi acum e pe cale de a constitui un comitet după voia lui Vişoianu.

"Am constatat că aproape toţi se aşteaptă să le vie dela alţii conducerea, fie rege,fie Vişoianu,Rădescu,în fine un stăpân,unul căruia dacă nu-i poate spune Majestate,să-i poată spune măcar"Cucoane". ..dar şi dela alţii am în ţeles că nici nu şi-au pus vreodată în gând de a proceda singuri,prin mani- festarea voinţei lor,ca să-şi dea o conducere controlată şi dependentă de ei aşa cum trebue să fie şi acel pe care l-ar socoti ei mai vrednic.Vor cu toţii să le fie dat de alţii sau să se proclame singur cel mai îndrăsneţ.Îşi rezer vă însă dreptul de a fi nemulţumiţi şi de a sta deoparte,dacă nu e pe placul lor,- ceeace e firesc să se întâmple dacă este impus de cei interesaţi sau se îmbulzeşte cel mai încrezut şi ambiţios.Lipseşte spiritul de solidaritate în interes comun şi poate că lipseşte şi acest interes comun.Nu voieşte ni- meni să privească în faţă răspunderea personală ce o are fiecare refugiat român faţă de ţară şi de cei părăsiţi în sclavie.Fiecare consideră refugiul ca un adăpost pentru el şi nu ca un prilej de a lupta pentru cei părăsiţi şi fără adăpost.Cum vor justifica aceasta,dacă vor voi să se mai întoarcă?

"Democraţia nu trebue să fie numai o formulă pe care să o folosească tre- pădusii neoneşti,deprinşi a trage turma după ei în ţară,la vot,iar în refu- giu de a folosi,în numele acestei turme,toate drepturile,fiindcă refugiaţii refuză de a-şi împlini toate datoriile.Absenţa în plină luptă e dezerţiune. Adică numai cei cari pot să bâlbâie un discurs,să afişeze un sprijin regal, financiar,etc.,au dreptul să convoace adunări,şi cei ce se ştiu curaţi şi pa trioţi nu au dreptul să se convoace singuri,să se organizeze singuri,scăpând de dedesubturi şi manevre? De ce nu se adună în toate părţile şi nu procede- ză la cel mai simplu şi uşor mijloc de a se face ascultaţi: memorii la Free Europe,la Departamentul de Stat,oriunde se manifestă un interes pentru ţara noastră? Să nu se creadă că nu se dă atenţiune. Mie mi s'a răspuns,dar nu s-a putut atinge rezultatele,fiindcă informaţiile ce au plouat apoi,de la cei in- teresaţi,au anulat tot ce am demonstrat eu,pe motiv că reprezint o părere i- zolată şi că nimeni nu crede ca mine.. Pe cine să creadă străinii? pe unul singur,sau pe cei mai mulţi,foşti miniştri,oameni cu mijloace,etc.?

Deci,unul singur nu poate,dar cu toţii la un loc puteţi.O singură con- diţie se cere: ceeace se începe să se continue,să nu se limiteze la problema prezidentului,etc.Fără prezident se poate lucra tare bine.Vine şi rândul în- plinirii formei,dar mai întâi tr bue adunat fondul,fondul omenesc,cu adevă- rat omenesc.Să se adune numai cine se aseamănă".

Din aceste câteva fragmente se vede şi mai lămurit,odată cu nobilele fră- mântări,atât de actuale,imensa pierdere ce-am încercat.Ele constituiesc un adevărat testament pentru refugiul românesc,aşa de violent sbătut între fi- bintea sa dragoste de ţară şi interesele zarafilor ce nu-l privesc decât ca excelentă posibilitate de exploatat în scopuri personale.Se vor găsi şi acum netrebnici cari să-şi facă o glorie din a nu aduce flori la groapa dârzului moldovean.Noi,dela"Vatra",sărutăm cu pietate ţărâna ce-acopere pe veci moaş- tele lui Vasiliu-Cluj,ale omului care-a fost cel mai demn,mai hotărît şi mai devotat avocat al intereselor cu adevărat naţionale.

Vasile Pietreanu

&& La 12 Ian.1953,în consistoriul secret dela Vatican,vor fi numiţi 24 de cardinali.Vor fi astfel,din totalul de 70 de cardinali:27 italieni,6 fran- cezi,4 spanioli,4 din St.Unite,3 portughezi,3 brazilieni,2 din Argentina,2 canadezi,2 germani,şi câte 1 din Austria,Belgia,Olanda,Irlanda,Anglia,Unga- ria,Iugoslavia,Polonia,Columbia,Australia,China,Cuba,Peru,Chili,Ecuador,Siria şi Armenia.Printre noii numiţi:arhiep.Stepinaţ de Zagreb şi Văşinski de Var- sovia,cum şi mons.Valerio Valeri,fost nunţiu apostolic la Bucureşti.

DE TOATE

& Cei 7 nazişti scăpaţi de spânzurătoare la NÜRNBERG se găsesc la SPANDAU, bine păziţi de gardieni ruşi şi aliaţi. Inchisoarea dispune de câini foarte feroci. Celulele sunt luminate zi şi noapte de becuri puternice. Deţinuţii, inspectaţi la fiecare 5 minute, sunt obligaţi să doarmă cu mâinile deasupra păturii, dacă nu vor să fie treziţi. Pot vorbi între ei o oră pe zi, pot fi vizitaţi de rude odată la 2 luni timp de 15 minute, în prezenţa stenografilor. Scrisorile, ce trimit odată pe lună, sunt analizate într'un laborator chimic.

Incă dela început deţinuţii erau obligaţi să lucreze 8 ore pe zi, dar se pare că baronul von Neurath, de 78 ani şi aproape orb, a fost scutit. Continuă însă cu săpatul amiralul Raeder şi fostul ministru Funk, respectiv în vârstă de 80 şi 70 de ani. Disciplina e foarte severă. Rudolf Hess, pentru vina de a fi mâncat o nucă găsită în grădină, şi-a văzut celula golită de celelalte lucruri, lăsându-i-se doar un scaun pe care a trebuit să petreacă 15 zile.

* In parlamentul din BONN s'a vorbit de nulitatea procesului din NÜRNBERG, iar preşedintele Republicii germane, Heuss, a cerut liberarea ofiţerilor încă deţinuţi drept criminali de răsboi. Mareşalul KESSELRING, abia liberat, a fost ales preşedinte al asociaţiei de luptători "Coifurile de oţel"; el a declarat jurnaliştilor că restul vieţii şi-l va dedica apărării cauzei foştilor camarazi de arme, închişi de aliaţi. Insfârşit, generalul Ramcke a afirmat public că "listele criminalilor de răsboi vor deveni într'o zi liste de onoare".

& Militari, conducători de ţări sau de guverne. Mareşali: Chang Kai Shek - China naţionalistă; Papagos -Grecia; Luang Pibul Sougram -Siam; Stalin - Rusia; Tito -Iugoslavia. Generali: Perón -Argentina; Koerner -Austria; Ballivian -Bolivia; Ibanez -Chili; Mao Tse Dun -China comunistă; Kim Il Sun - Coreea de nord; Neguib -Egipt; Franco -Spania; Eisenhower -Statele Unite; Somoza -Nicaragua; Odria -Peru; Lopes -Portugalia. Colonei: Batista -Cuba; Magloire -Haiti; Remon -Panama; Osario -Salvador; Chichklj -Siria.

& CANDIDO (VIII, 50, p.4) publică ştirea că Banca Italiei a plătit suma de 52.025,96 dolari, pentru import de petrol românesc, direct la Moscova..

& LA NATION ROUMAINE (15 Nov., p.1), explică, sub fotografia lui Virgil Madgearu, că acesta a fost "asasinat în 1940 de Garda de Fier din ordinul lui Hitler". Ce credem noi de asasinatele din acea vreme, am spus-o cinstit şi răspicat în VATRA de pe Iulie 1951. Afirmaţia foii pariziene nu corespunde adevărului; ea nu poate corespunde nici măcar convingerii intime a celui ce-a făcut-o. Căci doar un idiot ar putea crede că toată floarea tineretului român s'a lăsat masacrată pentru gloria.. Germaniei! Or, LA NATION ROUMAINE tocmai acest lucru vrea să-l strecoare în opinia internaţională: că Mişcarea Legionară nu era decât o creaţie şi unealtă a lui Hitler.

Presă românească în limbi de mare circulaţie avem foarte puţină. Indiferent că se susţine din faimosul fond, sau din "daniile" aliaţilor, costul ei, în ultimă analiză, e suportat tot de pălmaşii României. S'ar cuveni deci, din toate punctele de vedere, să apere interesele strict naţionale, nu să se coboare la meschinării ca cea de mai sus. Mişelii de acest fel au făcut ca Mişcarea să fie aşa de fals cunoscută în afară. Toată lumea ştie, de pildă, de "omorîrea lui Duca", dar nimeni n'a auzit de închisorile umplute de acelaş Duca fără niciun drept, sau de asasinatele patronate de guvernul său: Virgil Teodorescu, Niţă Constantin, Toader Toma, Bălăianu, etc.

S'ar putea ca nedreptatea de care ne izbim la fiecare pas să ne dea forţa de a mai stoarce odată sărăcia în care ne zbatem, spre a scoate şi noi o foaie într'o limbă de mare circulaţie, în care să lămurim cu lux de amănunte şi dovezi palpabile tot ce ne priveşte. Şi atunci nu ştim ce om cinstit nu se va cutremura de scârba başbuzuceştilor regimuri conduse de nişte caraghioşi ce ţineau totuş foarte mult să-şi zică.. democraţi!..

& Federaţia Muncii din STATELE UNITE a votat în ultima sa adunare o rezoluţie, care termină astfel (LA NATION ROUMAINE, 1 Nov., p.1): "Guvernul nostru ar trebui să coopereze, ajutându-le, numai cu adevăratele forţe democratice ale popoarelor robite şi să evite orice politică şi orice acţiune de natură a da impresia că noi trafićăm cu supravieţuitorii regimurilor feudale şi tiranice care au stăpânit înainte peste aceste ţări şi a căror politie reacţionară n'a făcut decât să pregătească terenul pentru înlocuirea lor cu despotismul sovietic."

Nu ne aşteptam, într'adevăr, ca americanii să cunoască aşa de bine stările din România de dinainte de răsboi!..

& Un compatriot ajuns în NOUA ZELANDA, pe nume Ion Nichita-Sătmăreanul, no-

căjit că un alt compatriot,Alex.Frunză(basarabean),se interesează acolo de organizarea românilor şi grecilor din România,trimite acestora,la 19 Septembrie o scrisoare deschisă pentru demascarea îndrăsneţului.D-l Nichita,om cu idei clare,începe prin a afirma că nu recunoaşte decât Comitetul Naţional de la Paris.. şi Liga Românilor Liberi din New York! D-l Frunză,conform punctului 4 din scrisoare,"este antiregalist,atacând pe bravul nostru Rege,abonându-se la publicaţii cari atacă Regele.Acest A.Frunză se ocupă cu difuzarea fotografiei M.S.Regelui..". Punctul 5:"Acest A.Frunză,în inconştiinţa lui,atacă actul dela 23 August 1944,act personal al bravului nostru Rege,care a salvat ţara dela venirea hoardelor bolşevice,ca duşmane". Punctul 6:"Numitul face pe legionarul şi,deci,merge cu acei criminali ordinari,cari au avut în programul lor exterminarea grecilor din România..".

Dar d-l Nichita nu se mulţumeşte numai cu demascarea antiregalistului ce "se ocupă cu difuzarea fotografiei M.S.Regelui",ci-i arde şi o poezea,dovadă supremă a monarhismului său intransigent.O reproducem în întregime,pentru a nu priva pe cititorii noştri de savoarea nici măcar a unei silabe:

Zburând l'o nuntă de Prinţesă
Mihai,al nostru,fu rugat,
'Napoi în Ţară nu se'ntoarcă,
Căci duşmanii s'au conjurat..

S'au conjurat ca să-L răpuie,
Să sfarme stânca'n calea lor,
Căci,El,Mihai,fu rezistenţa
Cât şi speranţa tuturor.

Dar,El,răspunse dârz şi mândru:
"'Napoi l'ai mei mă'ntorc în sbor
Căci,laş a-şi fi,nedemn de Rege,
S'abandonez al Meu popor".

Şi dârz a stat la cârma Ţărei,
Guvern mişel,El înfruntând,
Semeţ şi indignat respinse
Mârşave legi neconsfinţind.

Şi când forţat la abdicare
Ca un erou s'a comportat,
Căci,Regimentului de Gardă,
Pasivitate-a ordonat.

Şi înfruntând duşmanul singur,
Plecând apoi înpovărat,
Căci şi-a lăsat Poporu'n lanţuri,
Neputincios şi întristat.

Şi azi,în sufletu-I de Rege,
Vibrând mereu şi ne'ncetat,
Intregul Neam,El Il cuprinde
Cu drag şi'ndurerat.

&& Cu autoritatea morală a zecilor de mii de km ce-l desparte de teatrul sângeroaselor torturi,părintele RUSU indică dispreţului public,însemnându-i chiar cu numele(CURIERUL CREŞTIN,apr.-sept.,p.41),pe cei 38 de preoţi cari, după cum singur recunoaşte(p.40),"au fost siliţi"să treacă dela uniţi la ortodocşi.-Scrie d-l MANZATTI,în aceeaşi publicaţie din Argentina(p.70),că"rezistent,în exil,e o vorbă de mare ruşine",dar nu ştim dacă s'a gândit la cazul de mai sus..

** La p.15 se afirmă că"Unirea a creat un nou tip de român:tipul Românului binefăcător,cu adevărată dragoste de neam".-Căci până la 1700,cum toată lumea ştie,binefacerea era complet necunoscută pe voievodalele noastre plaiuri,iar să fi vorbit Românilor de dragoste de neam ţi-ai fi găsit beleaua..

&& In VERS(II,3,p.25),vedem că Ieremia Valahul preţuia"încă din fragedă copilărie.. darul ce i l-a hărăzit bunul Dumnezeu de a se naşte catolic şi din părinţi catolici".Acum pricepem de ce copilăria noastră a fost aşa de tristă: părinţii noştri erau nişte nenorociţi de ortodocşi..

** P.19:"Aci m'a învăţat mama şi tata să dansez hora,sârba şi alte jocuri naţionale,după obiceiul românesc".Noi ştiam că hora şi sârba se joacă,nu se dansează.Cel puţin"după obiceiul românesc"..

** La p.35,"versurile"d-lui Ştefan BACIU:"Suntem nerăbdători să intrăm în bătălie şi nechezăm ca tinerii mânji".Că mânjilor bătrâni numai de răsboi nu le mai arde..

** La p.45 se vorbeşte de"ferma familiei Brătianu dela Florica,din judeţul Argeş".-Nu ştim cum o fi rămas după reformele administrative comuniste, dar Florica,pe când o aveau Brătienii,ţinea de Muscel.

&& DACIA(9,p.19),reproduce istoricele cuvinte ale d-lui SIMA din"Menirea Naţionalismului":"Acelaş spirit de jertfă,de totală dăruire pentru adevărurile nepieritoare ale vieţii,trebue să inunde cerul umanităţii,pentru a învinge gloata fără nume a răsăritului".-Acelaş,adică,ca al"comandantului"?..

** La p.4 se vorbeşte cu mai mult decât justificată indignare de "fostul predecesor al d-lui Truman",care a vândut ţara lui Stalin;noi credem însă că şi actualul,ba chiar şi viitorul predecesor al d-lui Truman sunt la fel de vinovaţi..

&& SOLIA(28 Sept.,p.2),ştiriceşte că mânăstirea TISMANA"este ctitoria Sfântului Nicodim şi a Domnilor basarabi:Radu,Dan şi Mircea",iar biserica ei de zid"s'a terminat abia în 1387,sub domnia acestor 3 voevozi".-Cari domneau,

precum se vede,în devălmăşie..

** Aceeaşi publicaţie povesteşte,la 12 Oct.,cumplitele chinuri ale Sfântului Tarah,care"fu dat şi fiarelor să-l mănânce,iar la urmă,tăiat fiind în bucăţi cu sabia,şi-a dat sufletul lui Dumnezeu".- Tăierea sfântului mâncat de fiare trebue să fi fost deosebit de dificilă;dar aşa era Diocleţian:când se-apuca de-o treabă nu se lăsa..

&& FĂCLIA(4,75,p.3),e de părere că prin înlăturarea d-lor TILEA şi DAVILA din comitetul naţional"se face un real şi imens servici Moscovei".Care se preface îngrijorată de reînarmarea Germaniei şi Japoniei numai spre a-şi ascunde adevărata preocupare: intrarea celor 2 în comitetul d-lui Vişoianu..

&& CRONICA ROMÂNEASCĂ(Oct.p.81),spune că ziua de 23 August ar fi"sortită să simbolizeze pentru Români scuturarea jugului străin".- Exact ce susţine şi Gheorghiu-Dej!..

&& Rugăciunea poporului român,după PROCESUL DELA PRAGA:"Dă,Doamne,gândul bun lui Stalin,să ordone şi la Bucureşti condamnarea la moarte a vreunuia din şefii comunişti evrei,ca să-şi aducă aminte lumea liberă,măcar în treacăt,şi de tragedia a 18 milioane de Români,împilaţi şi jefuiţi de Ruşi!".(Dac'am mai bănui o fărâmă de conştiinţă la politicienii noştri,i-am invita să compare ecoul trezit în presa şi opinia publică internaţională de condamnarea lui Maniu,de pildă,-care n'a fost un secretar al partidului comunist,şi nici în solda Ruşilor,ca Slanski,- şi cel stârnit de condamnările din Praga ale celor 11 Evrei cu funcţii de prim rang în regim,călăii de până atunci ai poporului cehoslovac.Cu acest prilej,s'a emoţionat o lume întreagă şi s'a vorbit cu indignare de antisemitism,dar la condamnarea Românilor dela Poarta Albă,bunăoară,nimeni n'a vorbit de antiromânism,iar ştirea deabia şi-a găsit loc prin colţuri de ziare.Toate naţiile sunt egale,s'ar putea spune;există însă naţii mai egale decât altele,care se numesc alese..).

&& Opinii despre"Comandantul Mişcării Legionare",menite să mai frece din zgura de pe conştiinţele"oamenilor de credinţă":Acţiunea,de dragul acţiunii,este ultimul refugiu al celor ce şi-au pierdut tăria morală şi mintală(Stevenson). Es ist nichts schrecklicher als eine tätige Unwissenheit (Goethe). Mă întrebam apoi năucit:un şef,văzându-şi trupa lui sfâşiată de dureri,ruptă în două şi cuprinsă de deznădejde,să se afle în cea mai perfectă voie bună şi veselie? Să nu-şi dea seama de dezastrul care fierbe sub el? Sau îşi dă seama,şi atunci cum este cu putinţă să-i pară bine? (Codreanu).- Dacă şoferul unui autobuz începe prin a-l ciocni cu alte maşini,apoi îl izbeşte de ziduri şi copaci,spre a-l prăvăli însfârşit în şanţuri,voi ce faceţi? Ziceţi cumva: să-l lăsăm să mai încerce? Sau,sănătoşi fiind,îl înlocuiţi imediat?! (Eisenhower).- Moţa e de părere că mai există"suflete dezrădăcinate care,purtându-şi neodihna peste o viaţă dărâmată,nu vor avea pace până când nu vor ridica din nou ceeace alţii au pângărit,au risipit şi au pus sub blestem"!

&& Cititorii noştri cunosc născocirea din BIRE cu demisia d-lui DAVILA de la CRONICA ROMÂNEASCĂ şi demna desminţire a acestuia.Pe care jupânii dela Bire(15 Nov.,p.9) o iau drept.. "o nouă ieşire antisemită"! Hazul ca hazul,dar noi dija începusem să credem că Bire-i foaie românească..

- In n° din 30 Nov.,Bire se arată necăjit că legionarii nu fac gesturi de "desolidaritate".Comuniştii,tot după Bire,"s'au făcut vinovaţi de asasinarea morală a lui Iuliu Maniu";în această privinţă,noi îi credeam vinovaţi numai de tentativă.. Insfârşit,vorbind de moartea unui"titan al Românismului"şi a unui"mare democrat",Bire continuă:"Astăzi,în faţa mormintelor lor uitate,lumea democrată se descoperă cu smerenie". Aici ne simţim şi noi în drept să reproşem democraţilor uitucia lor;dar dacă mormintele au şi fost uitate,în faţa cui se mai descoperă?..

&& Referindu-se,desigur,la explicabila sa stare sufletească,d-l SIMA reflectează în OMUL NOU,p.33: "Ne aflăm în stadiul final al luptei dintre bine şi rău.De aici nu mai poate urma decât o mare înoire spirituală sau o prăbuşire iremediabilă.. Ur pumn de lumină dacă mai rămâne în suflet,şi el poate să devină izvorul unei fulgerătoare renaşteri interioare". I-l dorim din suflet..

&& In INSEMNĂRI(Oct.,p.3),vedem că celebrele autointerviewuri ale d-lui SIMA"se disting prin tonul serios şi sobru,al conducătorului politic prea conştient de greutatea responsabilităţilor ce-i incumbă..". Necunoscând pe autorul afirmaţiei,n'avem cum şti dac'a absolvit grădiniţa de copii..

&& Raport sanitar: S'trăiţi,Don'General! Am 2 soldaţi bolnavi de râie şi un domn elev de scabie..

Radu Cornăţeanu

DORURI ŞI NECAZURI(Fragmente de scrisori)

P.-Franța: Duminică 28 Sept.a avut loc logodna lui Traian Miron.Pe la orele 10 au sosit dela Paris:păr.Boldeanu și d-nii Nae Rizescu-Brănești,avocat dr.Alexandru Mărza,Ion Șteflea și Alexandru Blaga.Chiar se terminase slujba când am ajuns și noi în piața bisericii,unde lumea avu curioasa ocazie să vadă cum sunt întâmpinați cei porniți pe drumul suferinței de către prietenii lor.. Pe urmă au început conform tradiției cele ale pântecului,mai ales că logodnica își are reședința lângă beciul lui moș Bardin.. Pe la 17,parizienii au luat-o din loc,rămânând indigenii să continue până la miezul nopții,cu care ocazie pașnicii locuitori de pe malul drept al Loirii au avut ocazia să vadă și o altă înfățișare a directorului dela"Vocea Refugiatului Naționale". ..Mă gândeam cum de atâția amar de ani de nu se pot înțelege creștinii între ei și se mănâncă cum se mănâncă fiarele codrului.În jurul aceleași mese eram catolici și ortodocși,și nici un gând rău nu stăpânea pe nimeni.Duhul înțelegerii purcedea de pretutindeni și umplea casa de fericire;cei doi foști deputați români și cei câtiva legionari,desbrăcați de patimile de odinioară,își contopeau inimile în melodia aceluiaș cântec..

M.-Italia: Am plecat din Florența și am ajuns bine la San Remo,apoi am luat-o pe jos spre Ventimiglia,unde am ajuns pe la 2 și jumătate noaptea.Am pornit-o pe malul mării și am făcut vreo 650 m pe burtă.Când mai aveam încă 15-20 de metri ca să intru în tunelul pe unde trece calea ferată,m'au prins. În tren dela Genova la San Remo cunoscusem 3 sicilieni care și ei voiau să treacă în Franța.Eram cu ei când am făcut acei 650 metri târâș pe burtă.Unul dintre ei nu mai putea să meargă așa,și a spus cam târișor că merge în genunchi.Și l-a auzit un grănicer și ne-a prins pe toți.Dacă mă duceam singur, acum eram la Paris..

V.-Canada: Mă leagă multe amintiri și prietenii cu oamenii din Muscelul cu munți,văi,dar și podgorii!.. Eu sunt moț,rudă cu toți geamgii din Câmpulung,Pitești și toată țara românească.Domneștii și tot Râul Doamnei l-am colindat,ca și Rucărul cu toată valea Dâmboviței,Pravățul,Nămăești,Lerești,Pughea,ca să nu mai vorbesc de valea Argeșului,Ștefănești,Văleni-Podgoria,etc. Andrițoiu și..   ,la Cluj,mi-au fost dragi camarazi..

H.-Canada: Referitor la articolul"Apostolat modern"-contra episcopului Valerian Trifa,mă alăturez și eu întru totul vehementului protest ce mi l-au exprimat d-nii..   ,împreună cu majoritatea abonaților și cititorilor"Vetrei" din Canada:Regret articolul cu pricina.. Pentru Dumnezeu,dați-i răgaz cel puțin un an de zile,ca să-și pue programul în aplicare..

B.-Franța: In schimb a surprins articolul cu P.S.Valerian,arătând prin asta că,după ce ai arătat cu bucurie înscăunarea,într'un număr din vară,acum îl judeci;asta înseamnă că Vatra,după ce a creat un curent în opinia publică,îl susține just și obiectiv și cu un risc ce câștigă și mai mult"opinia"..

N.-Canada: Articolul:"Apostolat modern"din"Vatra"(Oct.1952)cred că e nedrept -dacă nu în fond,cel puțin în apariția lui prematură.Dați-i omului măcar câteva luni răgaz,să răsufle după"bătălia"cu rivalii și greutățile cu"înscăunarea",și apoi dacă nu va face treabă dați-i la mir.Poate mata ești mai bine informat decât noi de aici,pe care ne-a amărît faptul că fostul Șef al Studențimii creștine și naționaliste a acceptat să fie ales Episcop în Templul Mason și după alegere a tolerat bălăcăreala dintre cei din anturajul său și cei ce nu-l doreau Episcop,și mai apoi după ungere a admis să i se doneze un automobil cumpărat printr'o complectă lipsă de modestie și umilință creștină -etalata listă de subscripție.Pe aici se vorbește că"ar fi pierdut pentru Legiune",care după mine n'ar putea fi o acuză dacă nu-și renegă trecutul,de care poate și trebue să fie mândru,căci în definitiv Codreanu a făcut din puțin cunoscutul theolog Trifa,pe TRIFA,urmașul lui FURDUI..

N.-Italia: Vatra o citim noaptea grămadă la lumina lumânării;în barăcile mari am făcut barăci mai mici de hârtie contra curentului și frigului.Calendarul național,bogat prin evenimentele istorice și înșirarea de date din istoria Legiunii,îl putem considera o adevărată comoară,acum,răvășiți printre străini.. Ar fi bine să apară în broșură. Să dea Dumnezeu ca Vatra să fie călăuza tuturor doritorilor de a rămâne credincioși neclintiți Mișcării Legionare;fie ca ea să lămurească sufletele confuze,aducând lumină în haosul în care de ani de zile se umblă pe bâjbâitele.Se minte și se înșeală buna credință a celor cinstiți și curați.Așteptăm și credem că Vatra va fi pentru toți ca steaua călăuzitoare a Magilor,ne va lumina calea și încălzi sufletele,simțindu-ne ce-am fost odată:cinstiți,curați,fără teamă de a fi urmăriți și suspectați de camarazii noștri.

Mi-au găsit la o perchiziție,la 25 Sept.1949,câteva cântece legionare bătute la mașină și testamentul lui Ionel Moța,și m'au dus la Pitești la înc

soare.Aici eram băgaţi 100 de persoane într'un subsol special construit.De jur împrejur avea carcere construite în beton armat,cu o mică ferestruică în tavan pentru aer;la noi,pe acea ferestruică era instalat şi un microfon,care avea difuzorul în cancelarie.Astfel cel care vorbea ceva mai suspect,era luat noaptea şi dus în gheţărie;în ziua următoare îi vedeam numai hainele.Ca mâncare aveam un terci de mămăligă numai odată pe zi;tacâmuri:30 linguri şi 27 străchini pentru toţi. ..Intr'o noapte din Martie am fost dus la birou,sus. Acolo m'au pus să semnez un fel de formular,în care scria că n'am fost bătut, c'am avut pat,saltea,cearşaf,pernă şi 2 pături.Mi-au spus apoi că ce-am văzut aici,aici să rămână;altfel,voi fi din nou adus aici.Reîntors acasă,nu mă mai puteam angaja nicăiri.

Intre timp,cei rămaşi acasă au fost nevoiţi să se refugieze în munţi.S'au instalat în vecinătatea comunei Urlueşti,apoi în mijlocul munţilor.Au avut prima întâlnire cu Securitatea din Sibiu.Aceştia din urmă au deschis focul, dar au avut acelaş răspuns.A început o adevărată luptă.Din partea securităţii au rămas 19 morţi şi 2 răniţi grav,şi din cealaltă parte 9. Au fost aduse atunci 2 regimente de securitate pe partea dinspre Argeş,şi 2 dela Sibiu,care au început să cutreere munţii în căutarea lor.Din nou a început lupta,pe viaţă şi pe moarte,care a durat 2 zile şi 2 nopţi.Au fost prinşi vii legionarii: Bălan Gheorghe,fost căpitan medic,comandantul acestei secţii;Predescu Gh.,ajutor,fost inginer electro-mecanic;Ştefănescu P.,fost director la şcoala de meserii din Şuici;Puiu Ştefănescu,avocat Şuici;Marinescu Valeriu,medic Curtea de Argeş;Ion Hodoroagă,proprietar din Sălătruc;Gh.Hodoroagă,primarul Sălătrucului;Ion Cazacu din Cepari,Mircea Silişteanu-Bărseşti,Vasile Cazacu şi Gh. Bădica-Rudeni,Aurel Bălteanu-Tigveni şi mulţi alţii.După 4 zile de interogatoriu,Gh.Bălan a fost adus la Şuici,comuna natală,şi în curtea primăriei a fost împuşcat,la zid,chiar de căpitanul Cârnu,ajutor şef al securităţii,Reg. Argeş.Apoi au început arestările în massă.Astfel au arestat toţi locuitorii comunei Urlueşti şi mai mult de un sfert din locuitorii comunelor Cepari,Rudeni,Şuici,Murăreşti şi Sălătruc..

La câteva zile am fost arestat din nou şi dus la Piteşti.Aici am fost supus unui aspru interogatoriu,în timpul căruia am pierdut câţiva dinţi şi măsele.Am rămas acolo până în Mai 1951. ..Ajuns însfârşit în Italia,am nemerit în acest lagăr.Aici facem fiecare câte 15 zile planton în baracă,după cum ne vine rândul,pentru care servici primim câte 80 lire pe zi.Aşa că deocamdată nu vă pot trimite decât una mie lire pentru Vatra,însă din toată inima. In orice caz,eu vă asigur de tot sprijinul care v'ar putea fi de folos acum, şi mai târziu.Sunt hotărît să sacrific totul pentru calea noastră dreaptă, chiar şi viaţa dacă va fi nevoe.Vreau să ţin calea dreptăţii şi să mor creştin ca arhanghelii noştri Moţa şi Marin,în lupta pentru apărarea Crucii.Voi fi soldat credincios,pentru desrobirea Patriei şi neamului nostru românesc. Salut cu mâna dreaptă,din inimă şi suflet:Trăiască Legiunea şi Căpitanul!

I.-<u>Franţa</u>: Despre Vatra ce să spun? Nu vreau să o laud deloc,dar cred că este bine să ştiţi care este şi părerea mea:are iniţiativă,dreptate şi curaj. Cred că spiritul sănătos care o conduce va învinge până la sfârşit.Numai că cei ce gândesc la fel să se adune,să se organizeze căci pe lângă scris mai trebue continuitate şi în altele.

* * * * * * *

<u>PARIS</u>. Centrul ziariştilor democraţi români a comemorat,la 29 Nov.,centenarul morţii lui Nicolae Bălcescu.După"Deşteaptă-te,Române",a vorbit d-l Leon NEGRUZZI.- La 1 Dec.,Asoc.Stud.Rom.în Exil a sărbătorit unirea Transilvaniei. S'a cântat imnul regal;au vorbit d-nii Teodor CAZABAN şi R.BOILĂ.- L'Union pour la défense des peuples opprimés a comemorat,la 2 Dec.,5 ani dela înfiinţare;din partea refugiaţilor români a vorbit d-l Eugen TITEANU.

<u>ROMA</u>. In lagărele de refugiaţi din Triest se găsesc 36 copii în vârstă de şcoală.Cei ce au abecedare,cărţi de citire,etc.,sunt rugaţi să le trimită pe adresa: Rev.Vladimir Gran,Campo Profughi San Sabba, Trieste, Italia.

* Cu ocazia împlinirii a 40 de ani dela proclamarea independenţei naţionale, Comitetul"Albania Liberă"a dat,în seara de 28 Nov.,o recepţie la"Grand Hotel", la care au participat,dintre Români,d-l Nicolae Bujin şi un redactor al"Vatrei".

* Au mai sprijinit"Vatra",în ultimele luni:M.T.,D.I.,V.B.,R.G.,I.Ş şi P.P.-<u>Franţa</u>;I.R.,A.T.-<u>Germania</u>;E.P.,M.H.,V.P.,M.M.,C.V.,C.T.,G.B.,P.M.,T.C.,S.B.M., N.B.,N.T. -<u>Canada</u>;R.O. -<u>Brazilia</u>; B.N. -<u>Elveţia</u>; D.M.-<u>Spania</u>;V.B.-<u>Statele Unite</u>;N.C.-<u>Chili</u>;N.B.,A.P.,E.T.-<u>Argentina</u>;G.N.,N.P.M.,G.F.,A.M.-<u>Italia</u>.

* <u>ABONAMENT</u>: 1000 lire,1000 franci,10 mărci,3 dolari,50 pesos,1 sterlină. Banii prin mandat se trimit pe adresa: Emilia Stella,Via G.Morin,6 - <u>Roma</u>.

S E M N A L Ă R I

& Din iniţiativa unui comitet,prezidat şi animat de Mons.TĂUTU,cu concurs activ al profesorilor Petru IROAE şi Gaetano FALZONE dela Palermo,a avut loc la 29-30 Nov.,în capitala Siciliei,comemorarea centenarului morţii lui NICOLAE BĂLCESCU.Din delegaţia care a mers la Palermo,unde s'a bucurat de o primire excepţional de călduroasă din partea autorităţilor şi a instituţiilor de cultură locale,au făcut parte,în afară de membrii comitetului de iniţiativă, aproape toţi lectorii de română de pe lângă Universităţile italiene;Vladimir IONESCU,reprezentantul Comitetului Naţional în Italia;Antonio DOZZI,preşedintele Asociaţiei Italienilor refugiaţi din România;profesorii Marcello CAMILUCCI şi Dinu ADAMEŞTEANU,precum şi trimişi ai posturilor de radio Roma,Vatican şi Free Europe.

Prima manifestaţie a avut loc la sediul Societăţii de Storia Patria,unde în faţa unui public ales,după adeziunile aduse de institutul-gazdă,prin prof. Antonio DI STEFANO,de Comitetul palermitan pentru istoria Risorgimentului, prin prof.Eugenio DI CARLO,de Asociaţia refugiaţilor italieni din România, prin d-l DOZZI,de Academia de Ştiinţe şi de Arte,şi de refugiaţii români din Italia,prin Mons.TĂUTU,prof.IROAE,lector de română la Universitatea din Palermo,a făcut comemorarea oficială a lui NICOLAE BĂLCESCU. A doua zi,în prezenţa Cardinalului Ernesto RUFFINI,-care acordase deja o audienţă specială, la Arhiepiscopie,delegaţiei române,adresându-i cuvinte de îmbărbătare şi urări pentru eliberarea ţării,- s'a făcut o slujbă de pomenire în rit oriental,cu coruri,la biserica La Martorana.Cu acest prilej,Cardinalul a rostit un înălţător şi energic discurs,de protest contra prigonirilor religioase din România şi de solidarizare,creştină şi italiană,cu suferinţele poporului român. A treia manifestaţie,în cadrul comemorării din Palermo,a avut loc la Cimitirul Capucinilor,unde prof.FALZONE a descoperit în mod definitiv că se află înmormântat Bălcescu.Pe un zid s'a pus următoarea placă comemorativă: "29 Nov.1852 - 29 Nov.1952, La o sută de ani dela moartea în exil a marelui patriot NICOLAE BĂLCESCU, Românii exilaţi în Italia închină cu aceleaşi idealuri în suflet".

După slujba de pomenire a marelui patriot şi scriitor,au vorbit:Mons.TĂUTU,care a citit şi mesajele de adeziune din partea Regelui şi a Fundaţiilor Regale dela Paris;păr.Gh.COSMA,în numele Comitetului de asistenţă pentru Români;**Vladimir IONESCU**,în numele Comitetului Naţional Român;DOZZI,în numele Asociaţiei Italienilor refugiaţi din România;Gh.CARAGAŢĂ,în numele profesorilor români din Italia şi al şcolarilor lor;precum şi,din partea Guvernului regional al Siciliei şi a autorităţilor locale,deputatul PETROTA,care a însoţit peste tot delegaţia românească.Aceasta s'a bucurat deasemenea de ospitalitatea călduroasă a comunităţii albaneze din Sicilia,în frunte cu părintele LOIACONO.

- Bună parte din ceremoniile dela Palermo au fost înregistrate la magnetofon şi transmise,pentru ascultătorii români din ţară,de Radio Roma,Radio Vatican şi Radio Free Europe.La Radio Roma,figura şi opera lui Bălcescu au fost evocate de dr.Petre VĂLIMĂREANU în seara de 29 Noembrie.

- Presa italiană s'a ocupat atât de manifestaţiile dela Palermo,cât şi de personalitatea însăşi a lui Nicolae Bălcescu.Printre alţii,prof.Claudio ISOPESCU a semnat,în"L'Osservatore Romano"din 30 Nov.,un articol cu titlul: "Centenario di Bălcescu".

&& In ziua de 18 Nov.,la Universitatea din Roma,prof.Claudiu ISOPESCU a inaugurat şi,probabil,încheiat cursul de limba şi literatura română pe anul academic 1952-53 cu o înălţătoare comemorare a lui Nicolae Bălcescu.In faţa unui numeros public,ce se putea socoti pe degete,compus din feţe bisericeşti caritabile,câtiva Români binevoitori şi patrioţi,un trimis al"Vetrei"şi două studente italiene strânse cu japca,conferenţiarul l-a vorbit de rău pe colegul Iroae,a făcut aluzii fine la Comitetul Naţional şi la profesorii Sever Pop şi Bazil Munteanu,l-a tămâiat din nou pe Iorga,aducând însfârşit,vorba, pe alocuri,şi de Nicolae Bălcescu,în consideraţii al căror ultim defect era originalitatea. In cursul entuziasmantei lecţii,prof.Isopescu a vorbit şi de un personaj misterios,de corporatură solidă -"lo Slavone"- în care auditorii putea identifica pe Stalin sau pe Tito(fiindcă e greu de crezut că,după zeci de ani de prea rodnică activitate în Italia,ca reprezentant al culturii româneşti,profesorul dela Roma să nu fi aflat că "limba slavă"se spune în italieneşte "la lingua slava"sau,mai simplu,"lo slavo",în niciun caz aberaţia "lo slavone").

La sfârşitul conferinţei -<u>dulcis in fundo</u>,sau.. in cauda venenum!-,supărat că lipsa de spaţiu a silit"Vatra",in n° pe Oct.,să semnaleze,printr'o

glumă inocentă,una singură din sutele de fraze alandala strânse de profesorul din Roma,cu ajutorul enciclopediilor populare,în articole compuse cu metrul și plasate la kilogram,- vorbitorul a strigat în gura mare,identificându-se abuziv cu sfântul Toma d'Aquino,că revista noastră e anticatolică și s'a aliat cu comuniștii împotriva Bisericii unite.Valutarea seriozității acestor afirmații e la îndemâna cititorilor permanenți ai"Vetrei".Odinioară,în Italia, când vreai să bagi pe cineva la apă,spuneai că l-a vorbit de rău pe Garibaldi("ha detto male di Garibaldi").Câtă dreptate avea Gogol când scria,în"Mantaua",că există oameni,pe cari nu poți să-i înțepi,fiindcă imediat spun că ți-ai bătut joc de întreaga rasă omenească..

&& Profesorul Dinu ADAMEȘTEANU continuă,ca șef de lucrări,săpăturile arheologice în Sicilia,de data aceasta la Butera,unde a făcut alte importante descoperiri pe locul anticelor colonii grecești:rezultatul cercetărilor,mult apreciat în cercurile științifice italiene,va apărea în curând în publicații de specialitate.Compatriotul nostru -din câte știm- a devenit un personaj aproape legendar pe șantierul unde lucrează:alterându-i numele greu de pronunțat,muncitorii pe care-i conduce cu dragoste și înțelegere l-au botezat"Don Bastiano",și așa îl cunoaște și poșta în acele îndepărtate sătucuri siciliene.

&& Tenorul Petre MUNTEANU a înscris noi frumoase succese în strălucita-i carieră artistică:la Opera din Triest,în"Italiana in Algeri"de Rossini;la Opera din Roma,în"Boris Godunov"de Mussorgsky.

&& Sergiu CELIBIDACHE,cu unanim recunoscuta-i competență de mare maestru,a dirijat în ultima vreme,în Italia,câteva concerte cu orhestra simfonică a posturilor de radio italiene.

&& Romulus BOILĂ a adresat un mesaj Românilor,dela Radio Roma,cu prilejul celui de al patrulea congres al democrației creștine italiene,la care a luat parte în calitate de delegat al partidului național-țărănist.La recepția de la Capitoliu,în cinstea oaspeților,a luat parte și conducătorul"Vetrei".

&& "In Rumania si adotta l'indice dei libri proibiti e si accelera il processo di slatinizzazione",în"Libertà della Cultura",Roma,8(Nov.1952).-Sezisată de un grup de Români din Italia,Asociația italiană pentru libertatea culturii,care se dovedește din ce în ce mai activă și eficientă,consacră o întreagă pagină din publicația sa lunară operei de delatinizare întreprinsă de Ruși și de regimul comunist în România.

<u>AM PRIMIT:</u>

&& PĂMÂNTUL STRĂMOȘESC,seria II,anul I,n°1,1952,Buenos Aires.- Moș Crăciun a sosit pentru toți legionarii,de orice tendință,cu reapariția mult așteptată și animată de prezența dela sine grăitoare a Badiei GÂRNEAȚĂ,a celei mai dragi și mai încărcate de amintiri publicații din viața sbuciumată a Legiunii.

În cele 220 de pagini dense ale acestui prim număr,câțiva -nu toți,din păcate- din luptătorii cei mai curajoși,din doctrinarii cei mai substanțiali și lucizi,din gazetarii cei mai împliniți,crescuți la școala de <u>oameni</u> și nu de"spume"a lui Codreanu,prezintă aspecte și figuri de eroi dintr'o epopee fără seamăn în istoria neamului nostru. Subliniem deocamdată:importanța excepțională a "Însemnărilor"Căpitanului,dela 11 Februarie la 26 Aprilie 1934,unde se află intuiții <u>și</u> politice(realist politice cu adevărat,domnule Sima,nu bazaconii..),pe care ar trebui cu toții să le medităm;luarea de poziție hotărîtă a unuia din fondatorii Legiunii,după recunoașterea că dela asasinarea lui Codreanu s'a greșit -mai ales la Comandament,am spune noi-,contra"noilor metode de luptă"brigădirești și angajamentul că,trecând printr'o fază de indispensabilă purificare,se va ajunge însfârșit la reunificarea forțelor legionare sănătoase,pe care ne-o <u>ordonă</u> atât principiile de bază ale Mișcării, jertfele cu miile,trecutul comun de luptă,cât și dramaticele împrejurări de astăzi; și o primă listă de 400 de"Căzuți pentru Legiune și morți în credința legionară",unde se găsesc alături,în acelaș splendid martirologiu creștin și național,profesori universitari și țărani,preoți și ofițeri,învățători și muncitori,studenți și meseriași,scriitori și școlari,tineri și bătrâni,din toate regiunile țării și de dincolo de fruntarii,strânși împreună de jertfa supremă ca să arate neamului calea de urmat,dacă nu vrea să piară.

Pe cine nu și-a uscat încă lacrimile pentru asasinarea -și de noi deplorată- a lui Iorga sau a lui Madgearu,ori pentru meritata pedepsire a unui Gavrilă Marinescu,Moruzof,Iamandi și alte canalii de aceeași teapă,și are încă, în lagărul politicianist,o brumă de bună credință,l-am ruga să parcurgă această <u>primă</u> listă a victimelor"democrației"românești ca să-și dea seama,cum am mai spus-o,că reacțiunea prin violență a legionarilor a fost perfect justificată,ba chiar a venit mult prea târziu față de îngrozitoarele crime co-

mise de guvernanţi împotriva unui tineret vinovat că denunţă primejdia comunismului şi indică în Evrei şi în presa lor din Sărindar principalul vehicul de infecţie bolşevică.

&& V.ALECSANDRI,Doine,editate,prin îngrijirea d-lui I.G.DIMITRIU,de Biblioteca Română din Freiburg,în seria fondului Anişoara Stan.- Dacă e necesar a da chip scriitorilor noştri din exil să-şi publice operele cele mai recente (şi de acest lucru se interesează cu toată râvna,dar poate nu totdeauna cu un riguros discernământ critic,"Cartea pribegiei"),cel puţin tot atâta grijă trebue arătată patrimoniului literar deja consacrat al neamului.De aceea salutăm cu toată căldura iniţiativa Bibliotecii dela Freiburg de a publica,după"Poesiile"lui Eminescu şi culegerea de poezii populare"Fără ţară",acest volumaş cu doine"adunate şi îndreptate"de Alecsandri şi tipărite exact acum o sută de ani,în 1852,la Iaşi,pentru a fi,după un an,traduse şi publicate în limba franceză la Paris.

Recitind aceste 24 de"doine"şi făcând taraua cuvenită timpului,ne-am întărit în convingerea că a-l bagateliza pe Alecsandri -căruia i-a făcut mult rău retorica"bardului dela Mirceşti"- de pe platforma unui mai rafinat gust modern,înseamnă nu numai a uita că şi poezia are o lege a ei de desvoltare, dar şi că,tocmai în perspectiva unor poetici moderne,de gratuitate a actului liric,opera lui Alecsandri,în limite nu chiar atât de modeste,îşi menţine o incontestabilă valabilitate estetică.

&& PSALTIREA,tălmăcită în limba română de Grigore MANOILESCU,ed."Cartea pribegiei",Valle Hermoso,1952.- Încă o idee fericită,aceasta,de a tipări în româneşte -şi într'o românească plină de miresme- una din cărţile de bază ale culturii şi spiritualităţii umane.Editorul-traducător s'a putut folosi,spre deosebire de mulţii săi predecesori,de textul ebraic al Psalmilor reconstituit şi tradus în latineşte de Institutul biblic dela Roma. Prefaţa de mult bun simţ a lucrării subliniază,între altele,"marea actualitate a cuprinsului psalmilor pentru Românii pribegi",fiindcă"o mare parte din psalmi,şi în orice caz cei mai frumoşi şi mai îmbelşugaţi în daruri sufleteşti pentru noi cei de azi,sunt scrişi tot de pribegi: sunt scrişi în robia Babilonului sau purtând în suflet amintirea acestei robii".

&& CURIERUL CREŞTIN,buletinul Bisericii Române Unite,B.Aires,II,Aug.-Sept. 1952.- Spre deosebire de atâţia neofiţi ai catolicismului,cari,ca orice neofit,simt nevoia să repudieze cu sgomot şi uneori grosolan vechea credinţă, poate pentru a nu fi bănuiţi cumva de secrete vinovate nostalgii,şi privesc cu dispreţ îndărăt spre"schismatici",adică spre imensa majoritate a poporului român pe rug,căruia totuş pretind că-i aparţin,- păr.prof.Frédéric TAILLIEZ, într'un scurt,dar foarte judicios articol -"L'unité de l'Eglise"- tratează delicata chestiune a unirii bisericilor lui Cristos -care în niciun caz n'ar trebui,după umila noastră părere,să constituie un motiv în plus de divizium între Români-, cu tact şi echilibru,în spirit cu adevărat creştinesc.

Ajunge să amintim aici că,trăgându-i de mânecă pe exageraţii neofiţi de care vorbeam mai sus,învăţatul călugăr iezuit,prieten încercat al neamului nostru,nu ezită deloc să sublinieze"le rôle essentiel,de premier plan,et le caractère authentiquement religieux et chrétien qu'a joué dans l'histoire roumaine le christianisme oriental". Ba la"Insemnări şi comentarii",în acelaş buletin,cu riscul de a-şi atrage mortala anatemă a păr.MIRCEA,A.Z.enumeră, printre"marii gânditori creştini ai veacului",şi pe"schismaticii"Nichifor Crainic,Nae Ionescu şi chiar Lucian Blaga. În problema unirii bisericilor,care şi pe noi ne preocupă -poate mai mult decât pe anumiţi"convertiţi"de ultimă oră,- veştejim ineptele excese ale fanaticilor,dar ne scoatem pălăria în faţa cui pune problema pe baze juste,fără a scuipa în vechea strană.

&& CAHIERS ROUMAINS,Paris,II,16(Oct.1952).- Intr'un inteligent articol,plin de realism politic,Eugen TITEANU sezisează câteva adevăruri fundamentale,fără înţelegerea şi admiterea cărora va fi cu neputinţă conlucrarea rodnică a emigranţei noastre în scopul eliberării patriei.Fostul ministru liberal,după ce recunoaşte cu o francheţă ce-i face onoare,cetace alţii se încăpăţânează să ignore,că adică"vechile formaţii politice,fiziceşte lichidate,au dispărut cu timpul -fapt ce nu se mai poate contesta- până şi din conştiinţa publică,din memoria şi din vocabularul populaţiei",şi ele nu mai reprezintă azi,în pribegie,decât cel mult o"ficţiune morală",un ecc fără acoperire politică,scrie că în fruntea rezistenţei anticomuniste nu pot să aspire şi să stea astăzi,în mod logic,decât:"a)dreapta naţionalistă,care posedă de mulţi ani antrenamentul luptei anticomuniste,o tradiţie în acţiunea contra Cremlinului şi în sacrificiul personal";şi"b)dizidenţii comunişti,care cunosc profund metodele Cominformului.. şi trec în lagărul libertăţii cu un mare număr de secrete".

Iar cum"aceste două categorii politice reprezintă cele două pericole efective,reale şi imediate,care dau mai mult de furcă diriguitorilor sovietici în actuala fază tactică.. iată cele două date,de care ar trebui să se ţină seamă în primul rând pentru orice regrupare activă,eficace şi sinceră a emigranţelor". Acum rămâne de văzut dacă d-l Titeanu va proceda după logica salutarelor concluzii la care a ajuns,sau,cumva slab la gâdilat,va sări din balta politicianistă într'o mlaştină cu miasme cel puţin egale..

La acelaş număr din revistă,care se deschide cu un omagiu"Regelui eliberării"(prima,sau a doua"eliberare"? cea venită cu Ruşii,sau cea ipotetică cu Americanii?),colaborează cu pagini meditate:Gr.GAFENCU,N.DIANU şi J.VITIANO.

&& CAHIERS DE LA ROUMANIE OUVRIERE,Paris,1,supliment francez al"României Muncitoare".- Iniţiativă din cele mai lăudabile,aceasta,de a publica în traducere franceză scrisorile şi mesajele cu valoare documentară generală,parvenite din România în anii 1949-1952.Sunt strigăte,urlete tragice de durere şi neputinţă,de care e bine şi necesar ca Apusul să ia cunoştinţă,dacă nu pentru a reacţiona imediat,cum poate s'ar cuveni,pentru a-şi mesteca remuşcările şi mai ales a se hotărî,odată pentru totdeauna,să renunţe la sistemul nenorocit al impunerii de"sateliţi",gen Titulescu,la conducerea ţărilor din răsărit.Cu prieteni mai puţin slugarnici,dar mai sinceri şi mai demni la graniţa orientală a Europei,Occidentul ar fi evitat,sieşi şi popoarelor noastre,multe din nenorocirile de astăzi.

&& FĂCLIA,Londra,IV,75-77.- Cere energic"înglobarea"d-lor Davila şi Tilea în eventualul nou Comitet Naţional,fapt ce se pare că ar grăbi eliberarea ţării şi rezolvarea problemelor refugiului.(E de precizat că termenul"înglobare"nu are,în acest caz,nicio legătură cu vorba"gloabă").Despre d-l DAVILA se spune pe faţă că"a ţinut steagul naţional al rezistenţei din 1942 în Statele Unite".Cui rezista ferchezuitul domn Cită,prin acel an,în capitala Americii, dacă nu creditorilor,nu prea ştim: sau poate,de departe,mareşalului Antonescu şi regelui Mihai,cari conduceau răsboiul împotriva Ruşilor şi a comunismului?

D-l V.V.Tilea,comentând intrarea buletinului în al cincilea an de apariţie -mulţi înainte,şi în ţară liberă!-,se înşeală când afirmă cu siguranţă că"Făclia"este singura publicaţie românească din exil"care a apărut în mod regulat,fără niciun alt sprijin material în afară de abonamentele plătite": "Vatra",de când a terminat fondurile dela Hitler,tot din abonamente trăeşte.

&& VERS,New York,II,3(Iulie-Sept.).- Publică poezii româneşti de toamnă, dela Eminescu până la directorul NOVACOVSCHI,care şi dânsul precizează -cine ştie din ce motive ideale!- că revista"apare din muncă ROMÂNEASCĂ.Atât".Atât! I.N.MANZATTI povesteşte,cu humor tragic,"Din isprăvile aliaţilor fireşti",cari,după autorii capitulării,ar fi trebuit să fie Muscalii.

&& CRONICA ROMANEASCĂ,New York,III(Sept.şi Oct.).- Reproduce doina lui COTRUŞ,cu versurile,care ar fi trebuit să-i facă să reflecteze,înainte de a le publica,pe redactorii revistei:"..cel neam durut /De străini vândut /La străini vândut". Să fie o scăpare din vedere? N'am vrea să-l coste iarăş pe d-l Davila direcţia revistei..

&& NEWS FROM BEHIND THE IRON CURTAIN,New York,vol.I,1-10.- Reproducând fragmente,în traducere engleză,din însăşi presa ţărilor de dincolo de cortina de fier,şi grupându-le cu optim criteriu pe capitole,este poate cea mai serioasă publicaţie de propagandă anticomunistă în limbi străine,- şi ar trebui difuzată pe scară vastă.Dar faţă de linia de obiectivitate a revistei,este stridentă şi malitioasă o calificare ca"the Fascist Iron Guard Party".

&& B.I.R.E.,Paris,V,Nov.-Dec.- Articolul de fond din nr.22 se intitulează "Cuvântul nostru de dincolo de mormânt".Ne mirosea nouă,într'adevăr,a cadavru,de mai multă vreme,la"cea mai veche publicaţie românească în refugiu".. Semnează de altfel,şi tot cu piciorul,pe lângă genialul René THEO,S.LABIN, descendent din Matei Basarab,fost director la gazetele comuniste"Dimineaţa" şi"Adevărul",-care-i învaţă pe legionari cum să fie Români!.. Ne sutor ultra crepidam!,pe latineşte.

&& NOTIZIARIO DELL'ASSOCIAZIONE DEGLI ITALIANI PROFUGHI DALLA ROMANIA,Roma, I,1-2.- Urăm noului confrate,la care colaborează d-l Antonio DOZZI,pr.MORARIU, Mons.TĂUTU,Elena Constantinescu,pr.Sergio,etc.,succes în munca întreprinsă.

&& Părintele Petre CADARU ne-a trimis o frumoasă reproducere a Icoanei Maicii Domnului dela Radna - Arad,în chenar tricolor.

&& BRUCKE ZUM WESTEN,München,I,1-2.- Organ al Uniunii Românilor liberi din Germania şi al Ligii Germanilor din România.

Adrian Popa

A T R A
C. MORIN, 6
ROMA (Italia)

Rev. Em. VASILOSCHI
Franziskusstr. 179/I
DÜSSELDORF /Rath
ERMANIA

STAMPE